

JER KAPAH 111

א1

חילוף מה אם במקום שפטר את לא הודע שלחמורות מן החט'
חייב את לא הודע שלקלות אשם מקום שחייב את הודע
[שלה]מורות חטאת אינו דין שנחייב את הודע שלקלות אשם ת"ל
ואשם ואשם לגזירה שוה מה אשם אמור להלן דבר שחייבין
על זדונו כרת ושגגתו חטאת וספיקו אשם תלוי אף אשם אמור
כאן דבר שחייבין על זדו' כרת ושג' חט' וספיקו אשם תלוי ז'
ולא ידע ואשם ונשא ע' ר' יוסי הגלילי או' הרי ענש את מי שהיה
יודע אם כך ענש הכת' את מי שאינו יודע על אחת כמה [וכמה]
יענוש את מי שהוא יודע ח' ר' יעקב או' האוכל חלב מביא
חטאת בסלע ספק אכל ספק לא אכל מביא אשם תלוי אם
כך ענש הכתוב למי שבאת על ידו עבירה על אחת כמה ישלם
שכר מצוה לעושה מצוה ט' ר' (מנ) מנחם ביר' יוסי או' הנהנה
שווה פרוטה מן ההקדש מביא מעילה וחמשה ומביא אשם
בשתי סלעים צא וחשב כמה פרוטות בשתי סלעים קרוב אלפים
אם כך ענש הכת' לשוגג על אחת כמה יענוש למזיד י' ר' יוסי
או' נפשך לידע מתן שכרן שלצדיקים לעתיד לבוא צא
ולמד מאדם הקדמוני שלא נצטוה אלא על מצוה אחת בלא
תעשה ועמד עליה ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו ולדון[רות]
דורותיו עד סוף ה?ד?ורות וכי מאי זו מרובה מדת הטוב או
מדת הפורענות הוי אומ' מדת הטוב ממדת הפורענות מעוטה
ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף ה?דו'?

מדת הטוב מרובה היושב לו מן הפי(ל)גולים ומן הנותרים והמתענה
 יום הכפ' על אחת כמה וכמה יזכה לו ולדורותיו ולדו' דור' עד סו' ה?ד?ו'
 ר' עקיבה או' הרי הוא או' על פי שני עדים או שלשה ע' יו' המת אם
 מתקיימת העדות בשנים למה פרט הכ' בשלשה אלא להביא את
 השלישי ולהחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו אם כך ענש
 הכת' לניטפל לעוברי עבירה על אחת כמה ישלם שכר לניטפל
 לעושי מצוה כעושי מצוה י"ב ר' או' הרי הוא או' ואשר יבוא
 את רעהו וג' קבע הכ' נפש למי שבא על ידו ספק נפש בלא
 יודע אמור מעתה המגבה את הצדקות והמפרנס את [העניים]
 והגומל את החסדים על אחת כמה תינתן לו נפשו י"ג ר' אליעזר
 בן עזריה או' הרי הוא או' כי תקצור קצירך בשדיך וג' קבע
 הכ' ברכה למי שבאת על ידו מצוה בלא יודע אמור מעתה
 היתה סלע צרורה בכנפו ונפלה ממנו ומצאו העני ונתפרנס [בה]
 (כ) הרי הכת' קובע לו ברכה בשוכח ע[ו]מר בתוך שדיהו י"ד
 והביא איל קשה (לא) בן שתי שנים צאן לרבות כל מ?ש?מ?
 צאן אף החורש אף השוטה אף הננס מן הצאן לא הפילגס
 בערכך מה בערכך אמור להלן בכסף שקלים אף כאן בכסף
 שקלים לאשם שיהא הפרש מעות לשם אשם פרק"א וכפר
 עליו הכהן על שגגתו אשר שגג וג' מה ת"ל מנ' אתה או' בא לפניו
 ספק חלב ודם נותר ופגול בעלם אחד מנ' שיהא חייב על כל אחד
 ואחד ת"ל על שגגתו בא לפניו ספק חלב ולא ידע ובאחרונה ידע

מנ' שאינו חייב אלא אחת ת"ל אשר שגג בא לפניו ספק חלב
 וידע ספק חל' ספיק חלב (סה) וידע ר' או' כשם שהוא (א') מביא

חטאת על כל אחת ואחת כך הוא מביא אדם תלוי על כל אחד
ואחד ב' ר' אליעזר ביר' שמע' ור' שמ' בן יהודה או' משום ר'
שמע' (עלכ) אינו חייב אלא אחת לכך נאמר על שגגתו ג' ולא
ידע פרט לשאמרו לו אחרים או את יכול אע"פ שאינו מכחיש
ת"ל והביא והוא לא ידע ונסלח לו הא אלו ידע אינו מתכפר לו
אלא למה זה דומה לעגלה ערופה אע"פ שנערפה ואחר כך
נמצא ההורג הרי זה יהרג ד' אשם הוא אשם מה ת"ל מני' אתה
או' הביא אשם תלוי ושחטו וזרק דמו ואחר כך נודע לו
שחטא או נודע לו שלא חטא ומנ' שהוא מותר באכילה
ת"ל אשם אשם יכול אע"פ שנזרק הדם ת"ל הוא מה יעשה
לו הדם י?ש?פך והבשר יוצא לבית השריפה נזרק הדם [הבשר]
יאכל ר' יוסי או' אפילו הדם בכוס יזרק והבשר יאכל ר' או'
יכול אע"פ שלא נשחט ת"ל הוא מה יעשה לו יצא וירעה [בעדר]
דברי ר' מאיר וחכמים אומ' ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו
דמיו לנדבה ר' אליעזר או' יקרב שאם (אם) אינו מביא על
חטא! הרי הוא על חטא! אחר ה' אשם ליי יכול
יפול כולו לבדק הבית ת"ל אשם לכהן או אשם לכהן יכול ינתן
כולו לכהן ת"ל אשם ליי הא כיצד מותר אשמות נופלין
לנדבה לוקחין בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים
<...>

ב2

האיפה מותר קיני זבים קיני זבות קיני יולדות (חטאות) מותר
קרבתות נזיר ומצורע המקדיש נכסיו והיו בהם דברים [ראוים]
על גבי המזבח יינות שמנים ועופות ומנ' שימכרו לצריכי אותו
המין ויביא בדמיהן עולות ת"ל אשם אשם זה הכלל כל שהוא

בא משום חטא! ומשום אשמה ילקח בו עולות הבשר לשם [והעורות]
לכהנים זה המדרש דרש יהוידע הכהן הגדול אשם הוא אשם
לה! נמצאו שני כתובין קיימין אשם ליי ואשם לכהן ואומר
כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יי לכהנים יהיו? ו' ומנ' [לאשם]
שפחה חרופה שיבוא בכסף שקלים ת"ל אשם אשם או יכול שאני
מרבה אשם נזיר ואשם מצורע ת"ל הוא מה ראית לר' אשם
שפחה? חר[ו]פה? (ו) ולהוציא אשם נזיר ואשם מצורע אחר
שריבה הכ' מי' מר' אני את אשם שפחה חרו' שהוא איל ומו[ציא]
אשם נזיר ואשם מצורע שאינו איל פ' מה ת"ל עמיתו
עמי' שני פע' עמיתו פרט לגבוה עמי' פרט לאחירים וכיחש
יכול האו' לחברו אכלתי היום והוא לא אכל הלכתי היום לעיר
פלונית והוא לא הלך ת"ל כי תחטא וכיחש לא אמרתי אלא
בכוח שקדמו חטא! יצא כיחש שלא קדמו חטא! ב' ר'
או' מה ת"ל וכיחש בעמי' בפיק' וג' או מצא אבי' וכחש בה
מה אלו מיוחדין שהן שלממון יצא דבר שאינו שלממון
ג' ומעלה מעל ביי ר' יוסי הגלילי או' להביא קדשים קלים בן
עזאי או' להביא (קד) שלמים אבה יוסי בן דוסה או' לא היה

א3

אומ' ממשמע שאמר הכת' בד שומע אני ארבעה כלים ת"ל
ולבש את בגדי הק' אם כן למה נא' מידיו כמידתו ג' ומכנסו
בד על בשרו לא רטייה על בשרו כשהוא אומ' להלך על
בשרו שלא יהא דבר קודם למכנסיים ד' והרים אשר [תאכל]
האש יכול על העצים מה ת"ל עולה או עולה יכול איברי עולה
ת"ל אשר תאכל האש הא כיצד חותה מן המאוכלות
[הפני]מיות ויורד ושם בנחת שמו כולו שמו שלא יתפור אצל

המז' סמוך למזבח האיברין? ו?הפדרי?ן? שלא נתאכלו מבערב
סונקין אותן לצדדי המז' ואם אין הצדדין מחזיקין סודרין
אותן בסובב על הכבש את שהוא סודר על המערכה מחזירין
למערכה ת"ל אשר תאכל האש את הע' על המז' ה' ומנ' לאיברין
שפקעו מעל גבי המז' קודם לחצות יחזיר ומועלין בהן ת"ל אשר
תא' האש את הע' על המז' ו' ופשט ולבש יכול כמצות יום הכיפ' יהא
פושט ולובש ת"ל בגדיו בג' היקיש בגדים שהוא פושט לבגדים [שהוא]
לובש מה בגדים שהוא פושט ראיין למלאכתן אף בגדים שהוא
לובש ראוין למלאכתן אם כן למה נא' אחרים פחותין מהן ר'
אליעזר או' אחרים להוציא את הדשן לימד על בעלי מומין שיהו כשרים
בהצאת הדשן ז' והאש על המז' תו' בו לא תכ' א' ר' יודה ומנ' להצתת
האש שלא תהא אלא בראשו שלמזבח ת"ל והאש () על המז' תוק' בו
א' ר' יוסי עשה מערכה אחת לקיום האש ת"ל והאש על המז' תו' בו לא
תכ' מלמד שעל המכפר עובר בלא תעשה ובער על' הכ' עז' בבקר

ב3

בב' ונא' בעצים בב' בב' ונא' בתמיד בבק' ואיני יודע איזה יקדום
יקדום דבר שני' בו בבק' בב' לדבר שלא נא' בו אלא בב' נא' [בעצים]?
בב' בב' ונא' בקטו' בב' ואיני יודע איזה יקדום מי מכשיר מי את
מי העצים מכשירין את הקטו' אף הן יקדמו את הקטורת
נא' בקט' בב' בב' ונא' בנירות בב' ואיני יודע איזה יקדום כשהוא
אומ' בב' בה' את הנ' סמכו עניין לקטורת אף כן יקדמו את [הקטרת]
ח' ומנ' עשה מערכה גדולה שתקדום את כל העולות ת"ל
עליה עו' ומנ' אימורי חטאת אימורי אשם אימורי קד' קדש'
אמו' קדש' קל' ת"ל עליה חלבי מנ' הקומץ והלבו' ומנ' כהנים ומנ'
כהן משיח ומנ' נסכים ת"ל עליה והקטירים כל הקטירים יהו [עליה]

יכול אף הקטורת תהיה עליה ת"ל ובער על' וערך עליה עשה
הבערה אחת לקטורת ט' ומנ' שלא יהא דבר קודם לתמיד
שלושחר ת"ל על' עולה ומנ' שלא יהא דבר מתעכב לאחר
תמיד שלבין הערבים ת"ל עליה שלמים אש תמיד תוק' אף [בשבת]
תמיד אף בטומ' לא תכבה אף במסעות ומה היו עושין לה
כופין עליה פסכתיר דברי ר' יהוד' ר' שמ' או' אף בשעת [מסעות]
היו מדשנין אותה שנ' ודשנו את המז' ופירשו עליו בגד ארג[מן]
?י"א? ר' יהו' או' שתיים מערכות בכל יום ושלוש שליום הכיפ' אחת
למערכה גדולה ואחת לקטורת וא[ת]ת שמוסיפין ביום הכיפורים
ר' יוסי או' שלש בכל יום (ואח) וארבע ביום הכיפ' אחת למערכה
גדולה ואחת לקטו' ואחת לקיום האש ואחת שמוסיפין ביום

א4

עליה בפני עצמה ב' גרש בויקרא חלקם נתת? אותה מאשי?
לחלקיהם אינן ראשין אלא לאחר מתנות האשים אין לי אלא זה
בלבד ומנ' לר' את כל הקדשים ת"ל כי קדש קד' יכול אף הפ' תהא
במחלוקת ת"ל היא הרי היא בקדושתה ?ג'? כחטאת כא' מה חטאת
מן החולין ביום וביד ימנית אף זו מן החולין ביום וביד ימנית או מה
חטאת אם נשחטה שלא לשמה פסו' אף זו אם נקמצה שלא לשמה
פסו' ת"ל כאשם מה אשם אם נשחט שלו! לשמו כשר אף זו אם
נקמצה שלא לשמה כשרה ד' ר' שמ' או' יש מהן כחטאת ויש
מהן כאשם מנחת חוטא הרי היא כחטאת לפיכך אם נקמצה
שלא לשמה פסו' מנחת נדבה הרי היא כאשם לפיכך אם נקמצה
שלא לשמה כשרה ה' כל זכר לר' כל בעלי מומין במחל' יאכלנה [כשרה]
לא פסו' חק עולם לבית העולמים לדור' שינהוג הדבר לדורות מאישי
יי אין להם אלא אחר מתנות האשים ו' כל אשר יגע (בב) יק' יכול אע"פ

שלא בלע ת"ל בה עד שיבלע יכול אפ' נגע במיקצתו יהא כולו פסו'
ת"ל אשר יגע יקדש הנוגע פסול הא כיצד נוטל מקום הבלע יקדש
להיות כמוה פסולה נפסל ואם כש' תיאכל כחמור שבה פ'
יכול אהרן וב' יהו מביאים קרבן זה ת"ל אהרן וב' א?ש?ר יק' הא כיצד
אהרן מביא לעצמו ובניו מביאין לעצמן ב' ובניו אלו? כהנים? גדול'
או ובניו אלו כהנים הדיוטות כשהוא אומ' והכ' המשיח תחתיו מבניו
הרי כהן גדול אמור הא מה אני מקיים ובניו אלו כהנים הדיוטות
ג' כשהכהן מתקרב תחלה לעבודה מביא עשירית האיפה שלו

ב4

ועובדה? בידו אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שעבדו עד שלא
הביאו עשירית האיפה שלהן עבודתן כש' ד' ביום ולא בלילה
ביום הימשח אין מושחין כהן גדול אלא ביום אותו ביום המשח אין
מושחין [שני] כהנ' גדולי?ם? ביום כאחת ביום המש' מיום שנמשח [מביא]
עשירית האיפה עד לעולם או אינו או' ביום המשח אלא מיום
[שנמ'] שח מביא עשי' הא' (עד לעו' או אינו אומ' ביום המשח) ומפסיק
ת"ל ומנ' תמי' הא מה אני מקיים ביום המשח מיום שנמשח
מביא עשיר' האי' עד לעו' ה' עשי' האי' אחד מעשרה לשלש
סאין שהן שבעת רבעים ועוד סולת מה סולת אמורה להלן מן
החטים אף כן מן החטים מנ' הרי היא ככל המנ' ללבו' תמיד אף בש[בת]
תמיד אף בטומאה אילו א' מחציל בבק' ומחצ' בע' יכול יביא
חצי עשירית בב' וחצי עש' בע' ת"ל מחציתה בב' מחציל משלם
מביא בב' ומחציל בע' משלם מביא בע' ז' כיצד הוא עושה
מביא עשרון שלים וחוצה מק' מחצה בב' ומק' מח' בע' שמא
חציו שלבין הער' או אבד יכול יביא חצי עש' מביתו ת"ל
מחציל בב' מחציל משלם מביא בב' ומחציל בע' משלם מביא

בערב ח' ה?ה?א כיצד מביא עשרון שלים וחוצהו מקריב
מחצה ומחצה אבד וכהן שהקריב מחצה בשחרית ומת
ומנו כהן אחר תחתיו יכול יביא חצי עשרון מביתו או חצי
עשרון שלראשון ת"ל מחצה בבקר ומח' בע' הא כיצד [מביא]

א5

עשרון שלם וחוצהו מקריב מחצה ומחצה אבד נמצאו
שני חציין קרובין ושני חציין אבדין פ' על מחבת
מלמד שהיא טעונה כלי בשמן להוסיף לה שמן אחר ואיני
יודע כמה הרי אני דן זו טעונה שמן ומנ' נס' טעונה שמן
מה מנ' נס' שלשת לוגין לעשרון אף זו שלשת לוגין לעשרון
ב' הלוך לך לדרך זו טעונה שמן ומנ' נד' טעונה שמן מה
מנחת נדבה לוג אחד לעשרון אחד אף זו לוג אחד לעשרון
אחד ג' נראה למי דמה דנים מנחה שהיא באה תמיד ודוחה
את השבת ואת הטומ' ממנחה שהיא באה תמיד ודוחה
את השבת ואת הטומ' אל תוכיח מנחת נדבה שאינה באה
תמיד ואינה דוחה את השבת ואינה דוחה את הטומאה ד'
הלוך לך לדרך זו דנים מנ' יחיד ובאה בגלל עצמה וטעונה
לבו' ממנ' יחיד ובאה בגלל עצמה ואינה מנחת יחיד ואינה טעו'
לבו' ה' ר' ישמעאל בנו שלר' יוחנן בן ברוקה אומר כשהוא
או' מנחה תמיד הרי היא? לך? כמנחת תמידין מה מנחת תמידין
שלשת לוגין לעישרון אף זו שלשת לוגין לעישרון ו' ר'
שמ' או' ריבה שמן מנחת חביתין וריבה שמן מנ' כבשים
שלשת לוגין לעשרון אף זו שלשת לוגין לעשרון ז'
הלוך לך לדרך זו ריבה שמן מנחת חביתין וריבה שמן מנחת
אלים מה מנחת אלים שני לוגים לעישרון אף זו שני לוגין [לעשרון]

ח' נראה למי? מה דנים מנחה שכולה עשרון ממנחה שכולה עשרון אל תוכיח מנ' אילים שאין כולה עשרון? ט'?

תעשה מורבכת מלמד שהיא נעשית ברותחין כל צרכה אין לך רבוכה בתורה אלא זו ורבוכה שבתורה ושבמילואין עברה י' תביאינה לפני המוספין כשהוא או' תקריבו אף לאחר הנסכים תופיני תופינה ריבה ר' או' תופינה? [ך? כה ר' דוסה או' תופינה נוי מנחת פתים מלמד שהוא כפול אחד לשנים ושנים לארבעה ואינו מבדיל תקריב ריח נחוח מה ת"ל מה אהרן מביא בכל יום אף בניו מביאין בכל יום ת"ל לו זה מה אהרן דוחה את השבת ואת הטומאה אף בניו דוחין את השבת ואת הטומ' ת"ל זה י"א מה אהרן מביא חציים אף בניו מביאין חציים ת"ל זה מה אהרן מביא שלשת לוגין לעשרון אף בניו מביאין שלשת לוגין ת"ל זה פ' משיח אין לי אלא המשוח בשמן המשחה המרובה בבגדים מנ' ת"ל והכהן או יכול שני מרבה את משוח המלחמה ת"ל תחתיו מבניו את שבנו עומד תחתיו ת"ל שבעת ימים ילבשם הכהן וג' את שהוא בא אל אוהל מועד לשרת בנו עומד תחתיו יצא משוח

() שאינו בא אל אוהל מועד לשרת בקו' אין בנו עומד תחתיו יצא משוח מלחמה שאינו בא אל אוהל מועד לשרת בקו' מבניו יעשה מלמד שהבן קודם לכל אדם יכול אע"פ שאינו ממלא [מקו]מו שלאביו הוא קודם לכל אדם ואם אינו ממלא שלאביו יבוא אחר וישמש תחתיו ג' ומנ' לכהן גדול שמת לא מינו כהן

אחר תחתיו תהא מנחה קריבה משליורשיו ת"ל מבניו יעשה
יכול יביאנה חציין ת"ל אותה כולה אמרת דב' ר' יהו' ר' שמ' או'
אינה באה אלא משלצי' שנ' חק עולם ממי שהברית שלו
כליל תקטר כליל להקטרה ד' וכל מנ' כ' כליל תהיה לא תיאכל
מנ' כהנת נאכלת ומנ' כה(נת)ן אינה נאכלת אין לי אלא מנ' נדבה
מנ' חובה מנ' ת"ל וכל מנ' כהן כ' תה' מה ת"ל לפי שנ' לא תיא'
אין לי אלא כולה מנ' אף מחצתה ת"ל תהיה אפ' כל שהוא ה'
אין לי אלא העליונה בכליל תה' ולתחתו' בכ' תק' ת"ל כליל לגזרה
שוה ר' אלעזר או' כליל תה' לא תא' כל שהוא כליל תהיה ליתן עליו
בלא תעשה על אכילתו פ' תורת חטאת לבית עולמים
זאת אינה נוהגת בבמה תורת חטאת תורה אחת לכל החטאות
שיהא (ו) דמן טעון כיבוד ב' וכי מנ' יצאו מכלל שנ' והכהן
המחטא אותה יאכלנה ואשר יזה מדמה (יכ) שיכול אין לי
דמן טעון כיבוס אלא חטאות החיצונות חטאות הפנימיות
מנ' ודין הוא מה אם קדשי קד' ששוו לחטאות החיצונות
[למרי]קה ולשטיפה לא שוו להם לכיבוס חטאות הפנימיות שלא שוו

ב6

לחטאות החיצונות? למריקה ולשטיפה אינו דין שלא ישוו
להם לכיבוס ת"ל תורת חטאת תורה אחת לכל החטאות שיהא
דמן טעון כיבוס ג' יכול אף חטאת העוף יהא דמה טעון [כיבוס]
ת"ל זאת במקום א' תש' העו' תש' הח' ל' יי זו היא שאמרו לר' כל
החטאות שלא תהא שחיטתן אלא בצפון ר' אליעזר או' מיכן
לעולה חובה שלא תהא שחיטתה אלא בצפון קדש קדשים
לר' זבחי שלמי ציבור שלא תהא שחיטתן אלא בצפון הוא
פרט לתודה ולאיל נזיר ד' והכהן () המחטא אותה

יאכ' פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורין ולאונן אותה כשרה
לא פסו' אותה שייתן דמה למעלן לא שיתן ולא שיתן למטן (תהא [כשירה])
מה אני מקיים) וכי מנ' דמה בא מיכלל שנ' ודם זבח' יש' על ה'
שומע אני חטאת שיתן למטן תהא כשירה מ?א? אני [מקיים]
על קרנות המז' מצוה שיכול כשם שהיא טעונה מתן
ארבע אם נתן מתנה אחת כיפר כך תהא טעונה דמים
למעלן אם נתן למטן תהא כשירה ודין הוא דמים ניתנין
למטן ודמים ניתנין למעלן מה דמים הנתו?נין? למעלן אם נתנן
למטן לא הורצו מה לתחתונים אם נתנן למעלן לא הורצו שאין
מיהן קרב למעלן תאמר בעליונים אם נתנן למטן הורצו שיש
מיהן קרב למטן הפנימים שאין מיהם קרב בחוץ ואם נתנן
בחוץ לא הורצו מה לפנימים אם נתנן בחוץ לא הרצו שאין

א7

מזבח הפנימים ממרקן תאמר בעליונים שנתנן למטן הורצו
(שיש מה) שהרי הקרנות ממרקות אותן
אותן אם נתנן למטן תהא כשירה ת"ל אותה שיתן דמן למעלן
לא שיתן דמן למטן במקום קדוש יכול במחנה הלויים ת"ל בחצר [אוהל]
מועד אין [לי] אלא (וג) כל אשר יגע יקדש יכול אע"פ שלא בלע ת"ל בבשרה
עד שיבלע יכול אפ' נגע במיקצתו יהא כולו פסול ת"ל אשר
יגע יקדש הנוגע פסול הכיצד חותך מקום בלע בבשרה
לא בעצמות ולא בגידים ולא בקרנים ולא בטלפיים יקדש
להיות כמוה אם פסלה נפסל ואם כשירה תאכל כחמור שבה
פ' ואשר יזה מדמה מדם הכשרה לא מדם הפסולה ר' [יעקב]
או' היתה לה שעת הכושר ונפסלה דמה טעון כיבוס ושלא היה
לה שעת כ[ו]ן שר ונפסלה? אין? דמה טעון כיבוס ר' שמ' או' אפילו

היה לה שעת כושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס מדמה לא
מרוטבה הלא דין הוא מה אם הדם שאינו טעון מריקה [ושטיפה]
אינו דין שיטען כיבוס ת"ל מדמה לא מרוטבה ב' מידמה
לא מידם קודשי קד' הלא דין הוא מה אם חטאות הפנימיות
שלא ישוו לחטאות החיצונות למריקה ולשטיפה אינו דין
שישוו להם לכיבוס ת"ל מדמה לא מידם קד' קד' מדמה על הבגד
נתן על מיקצתו שלבגד יכול יהא טעון כיבוס ת"ל ואשר עליה [תכבס]
מקום הדם טעון כיבוס אין הבגד כולו טעון כיבוס ג' ונתן
מידו שלמזה עד שלא היזה טעון כיבוס משהיזה אינו טעון כיבוס

ב7

נשפך על הרצפה ואספו מן הכלי טעון כיבוס ומצואר
בהמה אינו טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס
ד' בגד אין לי אלא בגד מנ' לר' את העור משהופשט ת"ל ואשר
עליה תכבס או יכול שני מרבה את העור עד שלא הופשט ת"ל
בגד פרט לעור עד שלא הופשט דב' ר' יהודה ור' אלעזר או' בגד
לכפר ונא' להלן לכפר מה לכפר האמור להלן בשלא כיפר אף
לכפר אמור כן בשלא כיפר ר' שמ' או' נא' כן לכפר בקדש ונא'
להלן בק' מה לכפר בק' אמור להלן שכבר כיפר אף לכפר בקד'
אמור כן כיפר ר' יהו' או' אם הכניס שוגג כשר ה' בקדש באש
ישרף מלמד ששריפתה בפנים אין לי אלא זו בלבד ומנ' לר' פסו'
המוקדשין ואימורי קד' קל' ת"ל כל בקודש באש תישרף
מיכן אמרו בשר קד' קדש' שניטמא בין באב הטומאה בין [בוולד]
הטומ' בין בפנים בין בחוץ בית שמאי או' הכל ישרף בפנ?ים? ובית
הלל או' הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא באב הטומאה ביפנים
דב' ר' מאיר ר' יהו' או' בית שמאי או' הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא

בוולד הטומ' בחוץ ובית הלל או' הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא
באב הטומ' בפנים ר' אליעזר או' את שניטמא באב הטומ' בין בפ'
בין בחוץ ישרף בחוץ ושניטמא בוולד הטומ' בין בחוץ בין בפ' ישרף
בפנים ר' עקי' או' את שניטמא בפנים בין באב הטו' בין בוולד
הטומ' ישרף בפנים את שנטמא בחוץ בין באב הטומ' בין בוולד
הטומ' ישרף בחוץ ר' אליעזר או' לא תיאכל באש תשרף כל שהוא

א8

טעון שריפה ליתן עליו בלא תעשה על אכילתו ר' יוסי הגלילי או'
כל העניין הזה מדבר אלא בפרים הנשרפין שעירים הנשרפין
ליתן עליהם בלא תעשה על אכילתו וללמד שפסוליהן נשרפין
לפני הבירה אמרו לו מנ' לחטאת שאם נכנס מידמה לפנים
יהא? פסולה אמר להן הן לא הובא את דמה אל הקו' פני' פ' תורת
האשם לבית העולמים זאת אינה נוהגת בבמה תורת האשם תורה
אחת לכל האשמות שיהא דמן ניתן למטן ב' וכי מנ' בא [מ]כלל
שנ' כי כחטאת האשם הוא לכהן מה חטאת דמה ניתן למעלן
אף אשם יהא דמו ניתן למעלן ת"ל קדש קד' ואת דמה יזרוק
לר' כל האשמות ואשם מצורע שיהא דמו ניתן למטן ומנ' לדם
האשם שניתערב בדם שלמים יזרוק ת"ל קדש קד' ואת דמיו
יז' יכול אפ' ניתערבו חיים ת"ל הם מה יעשה להם ירעו עד [שיסתאבו]
וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן
ממין זה ויפסיד המותר מ? ביתו? ר' שמ' או' אשם שנתערב בשלמים
שניהן ישחטו בצפון זה יקרר לשם מה שהוא וזה יקרר
לשם מה שהוא אמרו לו (א') והלוא שלמים טעונין תנופה ואין
האשם טעון תנופה אמר להן מה בכך יינוף אשם אמרו לו
אין מביאין קדשים לבית הפסול יהא הוא קרוב ואין תמורתו

קריבה ד' ושחטו ריבה כן שוחטין הרבה אף הגרים אף
הנשים אף העבד' ואין לשון שחיטה אלא משיכה שנ' זהב שחוט
ר' אלעזר או' מיכן לעולת הציבור

8ב

שלא תהא שחיטתה אלא בצפון קדש קד' לר' זבחי שלמי ציבור
שלא תהא שחיטתן אלא בצפון פרט לפרה ולאיל נזיר ה' והקטיר
או' המז' אשה ליי אשם הוא אשה אע"פ ששחטו שלא לשמו אשם
אע"פ שלא סמך עליו או יכול אע"פ שלא שחטו בצפון ת"ל הוא ר'
אליעזר או' אשה לשם אשים אשם אע"פ שלא סמך עליו או יכול
אע"פ ששחטו שלא לשמה ת"ל הוא ו' ? אמ' ר' אליעזר? חטאת באה
על חטא ואשם בא על חטאת מה חטאת פסולה שלא לשמה אף
אשם פסול שלא לשמו ז' אמרו לו לא אם אמרת בחטאת שדמה
ניתן למעלן ונא' באשם שדמו ניתן למטן אמר להם הפסח [יוכיה]
שדמו ניתן למטן ואם שחטו שלא לשמו פסול אמרו לו והלא נא'
פסח הוא אמר להן ולא נא' אשם הוא כל [זכר]? לר' בעלי מומים למה
אם לאכילה כבר אימורין ואם למחלוקת כבר אימורין אם כן
למה נא' כל זכר יאכ' שיכול אין לי אלא שנולד תמים ונעשה בעל
מום ממעי אמו מנ' ת"ל כל זכר <.> ? יכול? יאכלנו הכשר (לא) [וה]פסול
קדש קד' לר' זבחי שלמי ציבור שלא יאכלו אלא לזכרי כהונה
הוא פרט לתודה ולאיל נזיר פ' (סלת חלות חלות)
כחטאת כאשם מה חטאת מן החולין ביום וביד ימנית אף
אשם מן החולין ביום וביד ימנית תורה אחת להם לסמיכה ב'
לכהן אשר יכפר בו לא יהיה פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורים
ולאונן ג' והכהן המק' את עולת איש פרט לעולת הקודש דב' ר' יהו'
ר' יוסי (או') ביר' יודה או' אף עולת הגר עולת איש אין לי אלא עולת איש

עולת? גרים נשים ו?עבדים מנ' ת"ל עור העולה ריבה אם כן למה נא'
 עולת איש <...> שעלת לאיש פרט לשנשחטה חוץ לזמנה וחוץ
 למקומה ג' יכול אף שנשחטה שלא לשמה ולא עלת לבעלים לא
 יהו הכהנים זכים בעורה ת"ל עור העולה ריבה עור העולה אין לי אלא
 עור העולה עורות קד' קד' מנ' ת"ל אשר יקריב או יכול שאני
 מרבה עורות קד' קל' ת"ל עולה מה עולה מיוחדת קד' קד' יצאו קד'
 קל' ר' ישמעאל או' עור העולה אין לי אלא עור העולה עורות קד' קד'
 מנ' ודין הוא מה אם עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קד' קד'
 שזכו בבשר אינו דין שיזכו בעורן המזבח יוכיח שזכה [בבשר]
 ולא זכה בעורות ה' לא אם אמרת במזבח שלא זכה במקצתן
 תאמר בכהנים שזכו במיקצתן הואיל וזכו במיקצתן זכו בכולן
 ר' או' כל עצמינו לא צרכנו אלא לעור העולה בלבד שבכל מקום [העור]
 מהלך אחר הבשר פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים ועורותיהן
 נשרפים עמהם שנ' ושרפו באש את עור' ואת בשר' ואת פר' ו' חטאת
 ואשם וזבחי שלמי ציבור ניתנין מתנה לכהנים לעולם לא צרכו
 להפשיטין (ד) מפשיטין לאכל אוכלין אותן ואת עורותיהן אבל
 עולה שנ' בה והפשיט את העו' צרך הכ' לו' עור העו' א' הק' לכ' לו' יה'
 פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורין ולאונן ז' יכול לא חלקו בבשר
 שהוא לאכילה אבל יחלקו בעורות שאינן לאכילה ת"ל עור העו'
 אשר הק' לכ' לו' יה' פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורין ולאונן פ'
 וכל מנ' אשר תיא' בת' א' ר' יוסי ביר' יהוד' ומנ' לאו' הרי עלי מנחת [מאפה]

לא יב?יא מחצה חלות ומחצה רקיקים ת"ל וכל <...> מה

כל וכל אמורין למטן שני מינים אף כל וכל אמ...<ע?ל?ן שני
 מינים לשם כיליה נקראו לא נקראו לשם מעשה בתנור מה
 תנור כלי אף מחבת ומר' כלי ב' לכהן המק' או' יכול לא לבדו ת"ל
 לכל בני אה' תה' איש כאחיו או לכל ב' אה' תה' יכול לכולם ת"ל
 לכהן המק' או הא כיצד לזה בית אב המקריבין אותה ג' ומנ' [ש?ה?ן]
 חולקין מנחות כנגד זבחין ת"ל וכל מנ' אשר תיא' בת' ל' ב' אה'
 תה' איש? ד' יכול לא יחלקו מנחות כנגד זבחים אבל יחלקו מנ'
 כנגד עופות ת"ל וכל נעשה במר' ועל מח' לבני אה' תה' יכול לא [יחלקו]
 עופות כנגד זבחים אבל יחלקו מנחות כנגד מנ' ת"ל וכל מנ' בלולה
 בש' לכל בני אה' תה' יכול לא יחלקו מחבת כנגד מרחשת ת"ל וחרי'
 לכל בני אה' תה' ו' יכול לא יחלקו בקדשי קד' אבל(א) יחלקו בקדש' [קל'] ת"ל
 איש כאחיו תה' כשם שאין חולקין בקד' קד' כך לא יחלקו בקד'
 קל' איש כא' האיש חולק אע"פ בעל מום ואין הקטן חולק
 אע"פ תמים פ' ומנ' לעשות זמן בבמה כזמן א' מו'
 הואיל ואמרה תורה הלן ישרף והיוצא ישרף מה היוצא אינו
 נוהג בבמה אף הלן לא ינהוג בבמה ב' הלא דין הוא מה אם
 העוף שאין המום פוסל בו הזמן פוסל בו קדשי במה [שהמום]
 פוסל בהן אינו דין שיהא הזמן פוסל בהן לאו מה לעופות
 שאין המום פוסל בו הימין פוסל בו שכן הזר פוסל בו תאמר
 בקדשי במה שהמום פוסל בהן

א10

יהא הזמן פוסל בהן שכן אין הזר פוסל בהן הואיל ואין
 הזר פוסל בהן לא יהא הזמן פוסל בהן ג' [תורת זבח השלמים
 על תודה מלמד שהתודה נשחטת] [תורת זבח השל' לעשות זמן
 בבמה כזמן או' מו'] לשם תודה ולשם שלמים יכול אף שלמים

ישחטו לשם של' ולשם תודה ת"ל זאת תורת זבח השל' על
תודה מה שלמים טעונין סמיכה ותנופות חזה ושוק ד' משום
ר' ישמעאל אמרו לפי שיצא לידון בחודש יכול אין לה אלא
חידושה ת"ל תורת זבח השל' על? תודה? מה של' טעונין [סמיכה]
ונסכים ותנופות חזה ושוק אף תודה תטעון סמי' ותנופת חזה
ושוק ו' תורת זבח השל' על תודה מה שלמים באים מן
המעשר אף תודה תבוא מן המעשר ז' אמר הרי עלי
תודה סתם יכול יביא מן המעשר ת"ל תורת זבח השל' על תודה
מה שלמים פירש מן המעשר מביא מן המעשר לא פירש
אינו מביא אלא מן החולין אף תודה פירש מן המעשר מביא
מן המעשר לא פירש מן המעשר אינו מביא אלא מן החולין
ח' ומנ' ללחם שיבוא מן המעשר ת"ל שלמים אשר יקריב
מה שלמים באין מן המעשר אף הלחם יבוא מן המעשר
ט' אמ' הרי עלי תודה מן המעשר ולא פירש לחמה מן [המעשר]
יכול יביא מן המעשר ת"ל שלמים אשר יק' מה של' פירש
מן המעשר מביא ממנו לא פירש מן המעשר אינו מביא

ב10

אלא מן החולין אף הלחם פירש מן המעשר מביא מן המעשר
לא פירש מן המעשר אינו מביא אלא מן החולין י' אמר הרי עלי
תודה מן החולין ולחמה מן המעשר פירש זה יכול יביא ת"ל שלמ'
אשר יק' בזמן שאמר הרי עלי תודה היא ולחמה מן המעשר
יביא תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא תודה מן החולין אע"פ
שפירש לחמה מן המעשר לא יביא לחמה מן החולין י"א יכול
יביא מחיטי מעשר שיני ת"ל שלמים אשר יק' מה שלמים מן
הלקוח בכסף מעשר אף הלחם מן הלקוח בכסף מעשר י"ב

ומנ' לאומר הרי עלי תודה לא יביא אלא מן החולין שנ' וזבחת פס'
ליי אלהיך צאן ובקר והלה אין פסח ובקר פ' מה הוא
אומר תודה יקריב מנ' יק' אתה או' מפריש תודתו ואבדה
והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי
שתיהן עומדות ומנ' שיביא איזה מהן שירצה מביא [עימה]
לחם והשנייה תביא בלא לחם ת"ל תודה יקריב יכול יהוא
שתיהן טעונות לחם ומנ' לר' את היולדת ואת התמורות
ת"ל אם על תודה יכול יהא כולן טעונין לחם ת"ל תודה תו'
טעונה לחם ולא ולדה ולא חליפה ולא תמורתה טעונה לחם ג'
והקריב על זבח לחיב על כל זבח וזבח הלא דין הוא מה אם
במקום שמיעט בלחם ריבה בכבשים בין! שריבה בלחם אינו
דין שירבה בכבשים ת"ל והקריב על זבח לחיב על כל זבח

א11

בלחם הפנים מה חלות אמורות בלחם הפ' שני עשרונים לחלה
אף חלות אמורות כן שני עשרונים לחלה ה' הול' לך לד' הזו' נא'
כן חלות חמץ ונא' לחם חמץ בשתי הלחם מה לחם חמץ [אמור]
בשתי הלחם עישרון לחלה אף לחם ח' אמ' כן עשרון לחלה ו'
נראה למי דמ' דנ' מנחה שהיא באה חמץ ובאה עם זבח אל יוכיח
לחם הפ' שאינו בא חמץ ואינו בא עם הזבח ז' הול' לך לד' הזו דנ'
מנחה שהיא באה מהארץ ומחוצה לארץ מן החדש ומן הישן
אל יוכיחו שתי הלחם שאינן באות אלא מן החדש ומן הארץ ת"ל
ממוש' לחם תנופה שתים שאין ת"ל תביא אלא מה שאתה מביא
ממקום אחר הרי הוא כזה מה זה עשרון לחלה אף מה שאתה
מביא ממקום אחר עשרון לחלה או מה אלו שני עשרונות אף הללו
שני עשרונות ת"ל תהיינה אלו שני עשרו' אף הללו שני עש' ולמדנו [לחמץ]

שהוא עשרה עשרונות ומנ' למצה שהיא עשרה עשרו' ת"ל על
חלות לחם חמץ כנגד חמץ הבא מצה מה חמץ עשרה עשרונות
אף מצה עשרה עש' יכול עשרה עשרו' שבמצה לא יהוא כולן אלא
קרבן אחד ת"ל והקריב על זבח וג' ח' ואו' והקריב אחד מ' קר' ליי תרו'
נמצאו שלשה עשרונות ושלוש קרבן אחד נמצא שלישי עישרון
נמצא לחמה שלתודה ארבעים חלות נוטל מהן ארבע ונותנו [לכהן]
הזורק את דם השל' לו יה' והשאר נאכל לבעלים פ' ובשר
זבח תו' של' בי' קר' יא' הרי זה ללמד על הנאכלין ליום אחד שיהוא
נאכלין ליום אחד אין לי אלא תודה ומנ' לר' את הלחם ת"ל קרבנו ומנ' [לר' את]

ב11

הולדות ואת התמורות ת"ל ובשר ומנ' לר' את חטאת ואשם
ת"ל זבח מנ' לר' שלמי נזיר ושלמים הבאים מחמת הפסח ת"ל
שלמיו ב' ביום קרבנו יאכל אין לי אלא אכילתו ליום אחד ומנ' אף
תחילת זביחתו לא תהא אלא על מנת לאכל ליום אחד ת"ל וכי
תזבחו זבח תודה ליי לרצו' תז' ביום ההוא יא' שאין ת"ל אלא אם
אינו עניין לאכילה תניהו עניין לזביחה שאף תחילת זביחתו לא [תהא]
אלא על מנת לאכל ליום אחד ת"ל וכי תזבחו תודה וכי תז' זב' לר' זב'
הנאכלין ליום אחד שלא תהא זביחתן אלא על מנת לאכל ליום [אחד]
לא יניח ממנו עד בקר אוכל הוא כל הלילה אם כן למה אמרו חכ'
עד חצות להרחיק מן העבירה אבל אין חייבין עליהן משם נותר
ואין המחשבה פוסלת בהם משום פיגול עד שיעלה עמוד [השחר]
ג' ואם נדר או נדבה הרי זה בא ללמד על הנאכלין לשני ימים
אין לי אלא שלמים ומנ' לר' את החגיגה ארבה את החגיגה הבאה
בזמנה מנ' חגיגה באה עם הפסח חגיגה באה בתשלומין של'
באין לתוך המועד של' באין לאחר המועד ת"ל נדר עם נדר נד'

עם נדבה ד' בתוך שנ' לא ילין מן הבשר אשר תז' וג' בחגיגה
הבאה בפסח הכ' מדבר שתיאכל לשני ימים יכול יום אחד [כשהו]
או' לבקר לבוקרו שלשלישי יכול לבוקרו שלשני מה אני מקיים
חגיגה נאכלת לשני ימים חוץ מזו ת"ל נדר עם נדר נד' עם נדב'
ומנ' לר' את הבכור ואת המעשר ת"ל או זבח ביום הק' את זבחו

א12

יא' וממ' אין לי אלא אכילתו לשני ימים ומנ' אף תחילת זביחתו לא תהא
אלא על מנת לאכל לשני ימ' ת"ל וכי תז' ז' של' ליי רצ' תזב' ביום זב'
יא' וממ' שאין ת"ל אלא אם אינו עניין לאכילה תנהו עניין לזביחה
שתחילת זביחתו לא תהא אלא על מנת לאכל לש' ימים ו' אין לי אלא
של' ומנ' לכל הנאכלין לשני ימים שלא תהא זביחתן אלא על מנת
לאכל לשני ימים ת"ל תזבחו של' וכי תז' זבח לרבות זבחין הנאכלין
לשני ימ' שלא תהא זביחתן אלא על מנת לאכל לשני ימים ז' ביום
הקרי' את זב' יא' וממח' מצוה לאכל ממנו יום הראשון יכול כולו
ת"ל וממח' או וממח' יכול מצוה לאכלו לשני ימים ת"ל והגותר אם
הותיר הותיר או (יכול) והגותר יכול אם הותיר כולו לשני יהא כולו
פסול ת"ל יאכל אפילו כולו ח' יכול לאור השלישי ודין הוא [זבחים]
נאכלין ליום אחד וזבחין נאכלין לשני ימים מה הנאכלין ליום
אחד ולילו אחריו אף הנאכלין לשני ימים לילו אחריו ת"ל עד יום
עד יום הוא נאכל אינו נאכל לאור השלישי ט' יכול יתחיל שורף
ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכ' לשני ימים מה
נאכלים ליום אחד תכף זמן אכילתן שריפתן אף הנאכלין לשני
תכף זמן אכילתן שריפתן ת"ל ביום ביום הוא נשרף אינו נשרף
בלילה י' או אינו או' אלא בשלישי ישרף עבר שלישי לא ישרף
ת"ל ישרף אפילו לעולם י"א ומבשר לא מן העצמות ולא מן הגידים

ולא מן הקרנים ולא מן הטל' פרט לעוב?ר? ולשליה ביום השלישי
באש יש' ביום השלי' בניין אב לכל הנשרפין שלא יהו נשרפין אלא [ביום]

ב12

פ' ואם האכל יא' מב' ז' של' ב' הש' ל' יר' א' ר' אליעזר כוף אזנך
לשמוע שהשוחט את זבחו על מנת לאכל ממנו בשלישי
הרי זה לא ירצה א' ר' עקי' או שומע אני אם האכל יא' מב' ז' ש' ב' הש'
ל' יר' אם אכל בשלישי יהא פסול ואיפשר לומר כן מאחר [שהוכשר]
יחזור ויפסל הן מצינו בזב ובזבה ובשומרת יום כנגד יום שהיו
בחזקת טהרה וכשראו סתרו אף זה הואיל והיה בחזקת התר
אם אכל ממנו בשלישי יהא פסול ת"ל המקריב בשע[ת] הקרבה
הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ב' או אינו או' המקריב אלא
זה כהן המקריב ת"ל אותו בזבח הוא מדבר אינו מדבר
בזבח בן עזאי או' מה ת"ל אותו לפי שנ' כי תדור נדר ליי אל' לא
תא' לשל' יכול המאחר את נדרו יהא בלא ירצה ת"ל אותו או' בלא
ירצה אין המאחר את נדרו בלא ירצה ג' אחירים אומ' לא [יחשב]
במחשבה הוא נפסל אינו נפסל בשלישי יכול אין לי מחשבה
פוסלת אלא בזריקה ומנ' לר' שחיטה וקיבול הדם ת"ל אם האכל יא'
לר' שחיטה וקיבול הדם או יכול שאני מרבה שיירי הדם והקטר
חלבים ואכילת בשר ת"ל המקריב זריקה בכלל היתה ולמה יצאת
להקיש אליה אלא מה זריקה מיוחדת שהיא מעכבת את הכפרה
אף אני ארבה שחיטה וקיבול הדם שהן מעכבין את הכפרה
ומוציא שייר הדם והקטר חלבים ואכילת בשר שאינן מעכבין
את הכפרה ד' ר' מאיר או' המחשבה פוסלת שאפשר לעבדה
שלא בהילוך ר' שמ' או' אין המחשבה פוסלת בהילוך שאי אפשר

לעבודה שלשחיטה ושלא קבלה ושלא זריקה אבל אפשר
שלא הילוך ושוחט בצד המזבח וזורק ה' ר' אלעזר אומר
המהלך במקום שהוא ראוי להלך המחשבה פוסל אותן
ובמקום שאינו ראוי להלך אין המחשבה פוסלת שאין [המחשבה]
אלא בדבר כשר ובמי שהוא ראוי לעבודה ובמקום שהוא ראוי
לעבודה ו' יכול אין לי מחשבה פוסלת אלא באכילת בשר
ומנ' לר' שחיטה וקיבול הדם ת"ל אם האכל יא' אכילה לאדם
ואכילה למזבח למדנו לזבחים הנאכלין לשני ימים שהמחשבה
פוסלת בהן בשלישי ז' ומנ' לכל הנאכלין ליום אחד תהא [המחשבה]
פוסלת בהן בשלישי (ומנ' לכל הנאכלין) ודין הוא זבחין נאכלין
לשני ימים וזבחים נאכלין ליום אחד מה הנאכלין לשני ימים
המחשבה פוסלת בהן בשלישי אף הנאכלין ליום אחד תהא
המחשבה פוסלת בהן בשיני דיו לבא מן הדין להיות כנדון
מה אילו שלשה אף אילו שלשה ח' אני אדיננו דין אחר זבחין
נאכלין לשני ימים וזבחים נאכלין ליום אחד מה הנאכלין לשני
ימים אחר זמן אכילתן המחשבה פוסלת בהן בשלישי אף הנאכלין
ליום אחד אחר זמן אכילתן המחשבה פוסלת בהן בשיני ט'
הן אם נפסלה המחשבה בשלישי שאינו כשאר לאכילת כל זבח
תיפסול המחשבה בשיני שהוא כשר לאכילת קד' קל' ת"ל אם האכל
יאכל ב' הש' לר' זבחים הנאכלים ליום אחד שתהא המחשבה פוסלת
בהן בשיני פ' יכול אין לי מחשבה פוסלת אלא חוץ לזמנו

והוץ למקומו מנ' ודין הוא הזמן פוסל והמחיצה פוסלת מה
הזמן המחשבה פוסלת בו אף המחיצה המחשבה פוסלת בה

ב' הין אם פסלה מחשבה בזמן שהזמן בבמה תיפסול המח[שבה]
 במחיצה שאין המחיצה נוהגת בבמה ת"ל בפרשת קדושים
 אם האכל יא' מ' ה' פג' וג' שאין ת"ל אלא אם אינו עניין חוץ לזמנו [תניהו]
 עניין חוץ למקומו ג' יכול יהוא חייבין עליו כרת ת"ל בשלישי
 עונו ישא חוץ לזמנו בהכרת אין חוץ למקו' בהיכרת יכול
 השוחט לערלים ולטמא' יהוא בלא ירצה ת"ל אותו בלא ירצה אין
 השוחט לערלים ולט' בלא ירצה ד' יכול אין לי בלא ירצה אלא
 שנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו מנ' לשנשחטה בלילה [ושנשפך]
 דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים והלן והיוצא ושנשחט חוץ למקו'
 וחוץ לזמנו ושקיבלו פסולין וזרקו את דמו הניתנים למטן שנת[נ]
 למעלן הנית' למעלן שנתנן למטן הנית' בפנים שנ' בחוץ הנית' בחוץ
 שנ' בפ' הפסח ו[ה]חטאת ששחטן שלא לשמן ת"ל לא ירצה ולא יחשב
 ה' או יכול יהו חייבין עליו כרת ת"ל אותו ואוכליו אותו בהיכרת
 אין הללו בהיכרת אתה או' לכך נא' המיעוטין האילו לא [ירצה]
 ולא יחשב אוכל או לא נאמרו אלא ללמד שאין לי חייבין כרת
 אלא על השלמין בלבד ו' ומנ' לר' כל הקדשים ת"ל וינזרו מקד[ש]
 בני ישר' או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים מה שלמים מיוחדין
 הנאכלין לשני ימים הנאכלין ליום אחד מנ' ת"ל בשר ששיריו
 נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנ' ת"ל זבח מיני זבחים

א14

העופות והמנחות שאינן? מיני זבחים עד שתהא מרבה
 להביא לוג שמן שלמצורע מנ' ת"ל אשר הם מקדישים לי אני יי
 לר' את כולם ז' אחר שריבינו דברים שהן כשלמים ודברים
 שאינן כשלמים ולמה נאמרו של' מעתה אלא מה של' מיוחדים
 שיש להם מתירין בין לאדם בין למז' אף איני מרבה אלא כל

שיש לו מתירין בין לאדם בין למז' כגון חטאת העוף שיש
לה מתירין לאדם אין לה מתירין למזבח כגון עולת העוף
שיש לה מתירין למז' ואין לה מתירין לאדם כגון פרים הנשרפין
ושעי' הנשר' שיש להם מתירים בין לאדם בין למז' את מה אני
מוציא הקומץ והלבו' והקטו' מנחות כהנים ומנ' כהן משיח ומנ'
נסכים שאין להם מתירין לא לאדם ולא למזבח ח' ר' שמ' או'
מה של' מיוחדין שהן על מזבח החיצון יצאו פרים הנש' ושעי'
הנש' שאינן על מזבח החיצון ר' אלעזר או' משום ר' יוסי פיגל
בנעשה מהן בחוץ פיגל בנעשה מיהן בפנים לא פיגל ט' כיצד
שחט וקיבל על מנת לזרוק את הדם למחר לא פיגל שהמחשבה
בחוץ בדבר הנעשה בפנים זרק את הדם על מנת לשפוך שיירי
הדם ולהקטיר אימוריו למחר לא פיגל שהמחשבה ביפנים בדבר
הנעשה בחוץ י' אבל שחט וקיבל על מנת לשפוך שיירי הדם
ולהקטיר אימוריו למחר לא פיגל שהמחשבה בחוץ בדבר [הנעשה]
בחוץ י"א הנפש לא הציבור האוכלת לא המאכלת עונה תשא
עונה ישא לגזירה שוה מה עונו ישא אמור להלן כרת אף כן כרת פ'

ב14

יכול יהא הטמא מטמא את בשר הקודש במשא ודין
הוא מה אם אפר חטאת שאין טבול יום מטמא במגע
הטמא מטמא במשא בשר קודש וטבול יום מטמא
במגע אינו דין שיהא הטמא מטמא במשא ת"ל אשר
יגע במגע הוא מטמא אינו מטמא במשא ב' אין לי אלא
טמאות הקלות טמאות החמורות טמא מת ובוטל נידה
כל המטמאין את האדם מנ' ת"ל בכל טמא אפילו מחובר
כיפורין א' ר' יוסי ומנ' לרביעי בקודש שהוא פסול ודין הוא

מה אם מחוסר כיפורים שאינו פוסל בתרומה פוסל בקודש
שלישי שהוא פוסל בתרומה אינו דין שיפסול בקודש
למדנו לשלישי מין הכתוב ולרביעי מקל וחומר ג' לא יא'
באש יש' שיכול אין לי טעון שריפה אלא הטמא והנותר שלשל'
וחטאת שנכנס מדמה לפנים ומנ' לר' את כל הנותרות ת"ל ואם
יותר מבשר המלואים ומן הל' ע' הב' וש' א' הנותר באש שאין
ת"ל את הנותר אלא זה בניין אב כל שהוא נותר טעון [שריפה] ד'
אין לי אלא נותר מנ' לשנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה
חוץ לקלעים הלך והיוצא ושנישחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו
ושקיבלו פסולים וזרקו את דמו הניתנין למטן שנתנן למעלן
הני' למעלן שנת' למטן הני' בחוץ שנת' ביפ' הני' בפ' שנ' בחוץ
הפסח ששחטו שלא לשמן ת"ל לא יאכל כי קו' כל שהוא קודש
טעון שריפה ה' יכול אף שמיתו ושהפילו ושנשחטו בחוץ

א15

ישרפו ת"ל הוא ר' יהו' או' יכול אף חטאת העוף הבאה על הספק
ואשם תלוי וחולין שנשחטו בעזרה ת"ל הוא ו' והבשר לר'
בשר הפנימי שהוא מותר הלא דין הוא הואיל והטמא
פסול והיוצא פסול מה הטמא אם נטמא מקצתו כולו פסול
אף היוצא הואיל ונטמא מיקצתו יהא כולו פסול ת"ל והבשר
לר' בשר הפנימי שיהו מותר ז' מיכן אמרו אבר שיצא
חוץ לח[ו]מה בפסחים חותך עד שהוא מגיע לעצם וקולף
עד שהוא מגיע לפרק ומתירו מן הפרק וחותר ובמוקדשין
גורר כל מקום שהוא יוצא שאין בו שבירת העצם כל טהור
יא' בשר מה ת"ל לפי שנ' ודם זב' ישפך על מז' וג' שיכול לא יאכלו
זבח אלא בעליו והלא קל וחומר הוא בפסח לכך נא' כל טהור

יא' בשר ה' יכול יהו חייבין עליו משום טומאה בין לפני זריקת דמים בין לאחר זריקת דמים ת"ל כל טהור יא' בשר והנפש [אשר] תא' בשר המותר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ולפני זריקת דמים הואיל ואינו מותר לטהורין לא יהו חייבין עליו משום טומ' אתה או' לכך בא או אינו או' אלא הנאכל לטהורין לא יהו חייבין עליו משום טומאה ת"ל אשר ליי לר' היוצא והלן או יכול שני מרבה את הפיגול ואת בעל מום ת"ל מה שלמים מיעט מה ראיתה לר' את היוצא ואת הלן ולהוציא את הפיגול ואת בעל מום אחר שריבה הכ' מי' מרבה אני את היוצא ואת [הלן]

ב15

שה?יה להם שעת כושר ומוציא את הפיגול ואת בעל מום שלא היה להם שעת כושר ט' אם תאמר בשניטמא בין לפני זריקת דמים בין לאחר זריקת דמים מפני שהן חייבין עליו משום טומאה מפני שהציץ מרצה עליו פ' ר' יהושע או' הפסח שנשחט בטומאה ואכלו ממנו זבים וזכות נידות ויולדות יכול יהו חייבין ת"ל כל טהור יאכל בשר והנפש אשר תא' בשר הנשחט לטהורין חייבין עליו משום טומאה והנשחט לטמאין אין חייבין עליו משום טומאה ר' אלעזר או' דחקו ונכנסו לעזרה יכול יהו חייבין ת"ל וישלחו מן המחנה וג' בשעה שטמא נפש [חייב] זבים ומצורעין חייבין ובשעה שאין טמא נפש חייב אין זבין ומצורעין חייבין ב' וטומ' עליו טומאת הגוף יכול טומאת הבשר ת"ל טומ' עליו טומ' עליו לגזירה שוה מה טומ' עליו אמור להלן בטומאת הגוף דיבר לא דיבר בטומ' הבשר אף טומ' עליו אמור כן בטומ' הגוף דיבר לא דיבר בטומ' הבשר ג' ר' חייה או' נאמרו קדשים לשם רבים ונא' טומאה לשם יחיד הא מה אני מקיים וטומ'

אליו בטומ' הגוף דיבר בטומ' הבשר אחירים אומרים לא דיבר
אלא במי שהטומאה פורשת ממנו יצא בשר שאין הטומאה
פורשת ממנו ונכרתה הנפש לא הציבור ההוא לא אנוס ולא
שוגג ולא המוטעה עמיה ועמה שלום פ' יכול יהא הטמא
מטמא את הטהור לקודש במשא ת"ל כי תגע במגע הוא מטמא

א16

אינו מטמא במשא ב' בכל טמא אפילו בטמא מת בטומאת
אדם או בבה' טמ' או בכל שקץ טמא אם נאמרו הקלות למה נא'
החמורות שאילו נא' הקלות ולא נא' החמו' הייתי או' על הקלות
הוא חייב ועל טומאת הגוף אבל לא על טומאת הבשר ועל
החמו' יהא חייב על טומאת הגוף ועל טומאת הבשר צרך לומר
החמו' או אלו נא' (הקלות) החמו' ולא נא' הקלות הייתי או' על החמור'
יהא חייב ועל הקלות יהא פטור צרך לו' הקלות וצרך לו' החמור'
ג' ואכל מבשר זבח השל' אשר ליי וט' ע' ונכ' מה ת"ל לפי שנ'
והנפש אשר תא' בשר מז' הש' א' ליי וט' ע' ונכ' והלא שלמ' בכלל
כל הקדשים ת"ל אמור אליהם לדורותיכם כל איש א' יק' מ' ז' א' ה' א'
הק' או אינו אלא כיוצא בשלמים מה של' המיוחדין הנאכלין לשני
ימים הנאכלין ליום אחד מנ' ת"ל בשר ששיריו נאכלין עולה שאין
שיריה נאכלין מנ' ת"ל זבח מיני זבחים העופות והמנח' שאינן מיני
זבחים עד שתהא מרבה להביא לוג שמן של מצורע מנ' ת"ל אשר
יקרב מכל זר' אל הק' ד' יכול כל שחייבין עליו משום פיגול יהא
חייבין עליו משום טומאה ודין הוא מה אם פיגול שהוא [בקביעה]
ובידיעה אחת ולא הותר מיכללו אינו נוהג אלא בדבר שיש לו מתירין
טומאה שהוא בשתי ידיעות ועולה ויורד והותרה מיכללה אינו
דין שלא תנהוג אלא בדבר שיש לו מתירין ה' מנ' הקומץ

והלבו' והקטו' ומנחת כהנים ומנ' כהן [מ] שיח ומנ' נסכ' ת"ל אל הקדשים אשר [יקדישו]

ב16

לר' את כולן יכול יהו חייבין עליו מיד ת"ל אשר יקרב ו' א'
ר' אלעזר וכי יש נוגע חייב אם כן למה נא' אשר יקרב עד [שיוכשר]
ליקרב את שיש לו מתירים עד שיקרבו מתיריו ואת שאין
לו מתירין עד שיקדש בכלי ז' אחר שריבינו דברים שהן
בשלמים ודברים שאינן בשל' ולמה נא' שלמים מעתה פרט לדם
ר' שמ' או' מה שלמים מיוחדין שהן כדאים לאכילה אתה או'
לכך בא הכתוב לחלוק בין טמאות לטהרות או לא בא אלא [לחלוק]
בין קדשים לקדשים לומר על קד' קל' חייבין לפני זריקת
דמים ועל קד' קד' חייבין בין לפני זריקת דמים בין לאחר
זריקת דמים ת"ל ואכל בשר ואכל זבח ואכל שלמים ח'
ונכרתה הנפש לא הציבור ההוא לא אנוסה לא שוגגת לא מוטעה
מעמיה ומעמה שלום פ' בני יש' מוזהרין על החלב אין הגוים [מוזהרין]
על החלב הלא דין הוא מה אם אבר מן החי שאין חייבין עליו כרת
איסורי נוהג בבני נח כישר' חלב שחייבין עליו כרת אינו דין שיהא
איסורי נוהג בבני נח כיש' בני יש' ב' יש' מוזהרין על החלב אין [הגוים]
מוז' על החלב או בני ישר' אין לי אלא בני יש' ומנ' לר' את הגרים ואת
העבד' ת"ל כל חלב שור וכ' ועז לא תא' פרט לבהמה טמאה ולחיה [ולעופות]
ב' הלא דין הוא מה אם הדם שאין חייבין עליו משום פיגול ונותר
וטמא נוהג בבהמה טמ' ובחיה ובעופ' חלב שחייבין עליו משום פיגול
נו' וט' אינו דין שינהוג בבה' טמ' ולחיה ולעופ' ת"ל כל חלב שור וכ' ו' ל' ת' פרט
לבה' טמ' ולחיה ולעופות ג'

א17

אין לי אלא שור וכשב ועז המיוחדין ומנ' לר' את הכלאים ת"ל
כשב ועז דב' ר' עקי' אם נשפך! לומר מן הבהמה לר' את [הכלאים]
שיכול כל שהיה בכלל עונש יהא בכלל אזהרה כוי ופחות
[מכ]זית שלא היו בכלל עונש לא יהו בכלל אזהרה ת"ל כל חלב ד'
חלב נבילה וחלב טרי' בנבלת בהמה טהו' הכ' מדבר או יכול אף נבלת
בהמה טמ' במשמע ודין הוא טוהר מיכלל חלב וטוהר מיכלל
שחיטה מה מצינו שטהר מיכלל שחיטה בטוהרה כך לא
טוהר מיכלל חלב אלא בטוהרה ה' הול' לך לר' זו טוהר מיכלל
חלב וטוהר מיכלל נבילה מה מצינו שטוהר מיכלל נבילה
בטמאה כך לא טוהר מיכלל חלב אלא בטמאה כשאת בא [לדרך]
הזו אין כן אלא בהמה טהו' וכשאת בא לדרך הזו אין כן אלא בה'
טמ' ת"ל טריפה יצאת בה' טמ' שאין לה טריפה ו' המשמע
[מו]ציא בה' טמ' שאין לה עריפה ומביא חיה טהורה שיש לה טריפה
ת"ל לא תאכלוהו חלב שהוא אסור באכילה טיהרתי יצא חלב
חיה טהו' שהוא מותר באכילה ז' יעשה מלאכה מה ת"ל כל
מלאכה ר' יוסי הגל' או' יכול למלאכת הקודש יהא מותר למלאכת
החולין לא יהא מותר ת"ל לכל מלאכה ר' עקי' או' יכול למלאכת
החולין יהא פטור למלאכת הקודש לא יהא טהור ת"ל וכל מלאכה
ח' לא תאכלוהו יכול לא יאכילוהו לאחזירים ת"ל יאכל מאכילו
אתה לאחזירים או ואוכלו יכול חלב שהוא מותר בהנייה יהא

ב17

טהור חלב שור הנסקל ועגלה ערופה שהוא אסור בהנייה
יכול לא טהור ת"ל כל חלב ט' כי כל או' חל' מן הבה' (חלב החולין
מנ' ת"ל כי כל אוכל) אין לי אלא חלב תמימים שהן כשירים ליקרב
חלב בעלי מומין מנ' ת"ל מן הבה' חלב החולין מנ' ת"ל כי כל או'

אם כן למה נא' מן הבהמה א' יק' מ' אשה ליי חלב שכמותו [כשר]
ליקרב אמרת יצא חלב דפנות שאין כמותו כשר ליקרב י'
ונכרתה הנפש לא הציבור הנפש להביא את השותה האוכלת לא
המאכל' האוכלת אכילה כזית מע' ועמה שלום י"א וכל דם לא תאכ'
יכול דם מהלכי שתים דם שרצים דם בצים דם דגים דם חגבים
הכל בכלל ת"ל לעוף ולבהמה מה עוף ובה' מיוחדין שיש בהם טומ'
קלה ויש בהם טומ' חמורה ויש בהן אסור ויש בהם התר והן מין
בשר יצא דם מהלכי שתים שאין בו טומאה חמו' דם בצים
שאינו מין בשר דם דגים דם חגבים שכולו התר לעוף ולבהמה
מה עוף שאין בו כליות! ת"ל ולבהמה מה בהמה שאינה באם על
הבן אף העוף שאינו באם על הבן ת"ל ולעוף פ' בני ישראל'
מניפין אין הגוים מניפין וכי איזו מידה מרובה מידת סמיכה
או מידת תנופה מרובה מהסמיכה מה תנופה שהסמיכה [נוהגת]
בכל החוברין ואין התנופה נוהגת בכל החוברין אם מיעטתים
מיסמיכה מרובה לא אמעטם מיתנופה מעוטה אתה או' כיצד
זה נוהגת סמיכה ונתמעטת תנופה או כיצד זה נמלכת תנופה

א18

ונתמעטה סמיכה שהתנופה נוהגת בדבר שיש בו רוח חיים
ובדבר שאין בו רוח חיים והסמיכה אינה נוהגת אלא בדבר
שיש בו רוח חיים אם מעטתיה מסמיכה מעוטה אמעטה [מתנופה]
מרובה הא לפי שיש בסמיכה מה שאין בתנופה ובתנופה מה
שאינו בסמיכה צרך לו' בני ישראל' בני ישראל' בני ישראל' בני ישראל'
ג' בני ישראל' בני ישראל' בני ישראל' בני ישראל' בני ישראל'
חלק הכתוב בין קרבנות גוים לקור' נשים לסמיכה כך לא נחלוק בין
קרבנות גוים לקרבנות נשים לתנופה מה לא חלק בין קרבנות

גוים לקורבנות נשים לסמיכה שאין סמיכה אלא בבעלים נחלוק
בין קורבנות גוים לקורבנות נשים לסמיכה שאין סמיכה אלא
בבעלים נחלוק בין קורבנות גוים לקורבנות נשים לתנופה שהתנופה
בכהן ת"ל בני ישראל בני ישראל מניפין אין בנות ישראל מניפות ד' או בני ישראל
אין לי אלא בנות ישראל ומנ' לר' את הג' ואת העבדים ת"ל המקריב או
אינו (כיצד) או' המקריב אלא זה כהן המקריב כשהוא או' ידיו [תביאנה]
לר' ידי הבעלים הא כיצד כהן מניח את ידיו תחת ידי הבעלים לא
כל הקרבנות כולן יטענו תנופה ת"ל זבח יצאו עופות ומנחות
שאינן זבחים ה' אוציא עופות ומנ' שאינן זבחים ולא אוציא
את הבכור ואת המעשר ואת הפסח שהן זבחים ת"ל מזבח
לא כל זבחים אוציא את הבכור ואת הפסח שאינן טעונים
תנופה ולא אוציא את החטאת ואת האשם שהן טעונים
תנופה ת"ל שלמיו אוציא את החטאת

ב18

שאינן למינה תנופה ולא אוציא את האשם שיש למינו תנופה
ת"ל שלמיו אוציא את כל האשמות ולא אוציא אשם מצורע
ודין הוא מה אם שלמי יחיד שאינן טעונים תנופה חיים [טעונים]
תנופה שחוטים אשם מצורע שהוא טעון תנופה או אינו
דין שיטען תנופה שחוטין ת"ל שלמיו לא אשם מצורע
ו' כשהוא או' שלמיו לר' שלמי נזיר ושלמים הבאים מחמת
הפסח שיטענו תנופה שחוטין כשהוא או' מזבח שלמים לר'
זבחי שלמי ציב' שיטענו תנו' שחו' ז' הלא דין הוא כמה שלמי
יחיד שאינן טעונים תנופה טעונים תנופה שחוטין זבחי שלמי
ציב' שהן טעונים חיים אינו דין שיטענו שחוטין ח' אשם [מצורע]
יוכיח שהוא טעון תנופה חי ואינו טעון תנופה שחוט אף אתה

אל תתמה על זבחי שלמי ציב' אע"פ שהן טעונין תנופה חייך לא
יטענו תנופה שחוטין כשהוא או' מזבחי שלמיכם לר' זבחי שלמי
ציבור שיטענו תנופה שחוטין ט' יכול כל הזבחים כולן יטען
תנופה ת"ל חלב אין לי אלא חלב ומנ' לר' את החזה ת"ל חלב החזה
אין לי אלא חלב החזה כשהוא או' יביא לר' את האליה אשם [ליי]
לר' שתי כליות יביאנו לר' יותרת הכבד למדנו שהן טעונין
[תנו]פה י' ומנין שיטענו הורמה ת"ל שוק אין לי אלא שוק ומנ' לר' את
כולן ת"ל וקדשת את חזה התנופה ש' ה' אש' הונף שאין ת"ל אשר
הורם אלא זה בנין אב כל שהוא טעון תנופה טעון הרמה פ'

א19

או אינו מביא אלא כיוצא בזה מה זה מיוחד איל קשה בן שתי
שנים וטעון לחם אף אין לי אלא איל קשה בן שתי שנים וטעון
לחם ומנ' לקשה ואינו טעון לחם וטעון לחם רך ואינו טעון
לחם עד שתהא מרבה להביא בבקר ובכשבים ובעזים מנ' ת"ל
כי תרומה הוא ותרומה יהיה מ' ב' יש' וג' לר' את כולן ב' ניטמו
כולן ונשתייר אחד מהן ומנ' שהוא טעון תנופה ת"ל חזה להניף
אותו ואפ' כולה כאחת תנופה לא תנופות לפני יי במזרח ג'
כיצד הוא ע[ו]שה נותן את החלבים על ראשי הבעלים והחזה
והשוק למעלה מהן ושתי כליות ויותרת הכבד למעלה מהן
אם יש שם לחם מניח את הלחם ומביא ומעלה ומוריד שנ' אשר
הונף ואשר הורם ותנופה היתה במזרח והגשה במערב ותנופות
קודמות להגשות ה' ומנ' שאין אהרן ובניו זכין בחזה ובשוק
אלא לאחר הקטר חלבים שנ' והקטיר הכ' את החלב המז' והק' הח' לאה'
ולב' ד' ניטמו אמורין או אבדו יכול יהו אהרן וב' זכין בחזה
ובשוק ת"ל וחזה וכן הוא או' בבני עלי גם בטרם יקטירון

את החלב וג' ויאמר אליו האיש קטר יקטרון וג' מה נאמר בהן
ותהי חטאת הנערים וג' שוק למדנו על השוק שינהוג בשלמים
זרוע החולין מנ' ת"ל תתנו זרוע המוקדשת תרומה מזבח
שלמיכם זה הוא שאמרו לר' זבחי שלמי ציבור שיטענו
תנופה שחוטין ה' ומנ' לטהור בשעת זריקת דמין וטמא
בשעת הקטר חלבין אינו חלק בבשר ת"ל המקריב

ב19

את דם השלמים וג' ו' אבא שאול או' מנ' לטהור בשעת דמין
וטמא בשעת הקטר חלבין אינו חולק בבשר ת"ל את החלב
מב' אה' לו תהיה וג' ר' שמ' או' כל שאינו מודה בעבודה אין לו
בכהונה א' ר' שמ' ולא זו בלבד מנ' היציקות הבלולות התנופות הג'
הקמיצות ההקטרות המליקות הק' ההז' וההשק' ?ס'ש?וטה ועריפת
העגלה וטהרת המצורע ונשיאת כפים בין ביפנים בין בחוץ
ת"ל בני אהרן על עבודה שהיא מסורה לבני אה' לו תה' שוק
הימין למנה בחלק ז' וכן היה ר' שמ' או' הרי הוא או' מי גם
בכם ויסגר דלתים ולא תאירו על מזבחי חנם שני דברים [משמשין]
את הגוף אם נמנעין מלעשותן ואין נוטלין עליהם שכר אדם
או' לחבירו הדליק לי את הנר זה והגיף את הדלת אחריו אין
[נמ]נעין מלעשותן ואין נוטלין עליהן שכר והרי הדברים קל וחומר
מה אם דברים שאין נוטלין עליהם שכר לא עשיתם עמי חנם
על אחת כמה דברים שנוטלין עליהם שכר פ' ר' אלעזר
ביר' שמ' או' בא טבול יום ואמר לכהן תן לי מן המנחה שאוכל א[מ]ר
לו מה אם במקום שיפה כוחך בחטאתך דחיתך מן חטאת
ישר' מקום שהוא כוחך במנחתך אינו דין שאידחך ממנחת
ישר' אמר לו מה דחיתני מחטאת ישר' שהרי יפה כוחך [בחטאתך]

תדחני ממנחת (ישר' אמר לו מה לי דחיתני מחטאת ישר') שהרי
(יפ)הו[רע] כוחך במנחתך א' לו הכהן המקריב או' לו תה' בוא הקרוב
ואכול א' לו ואם לאו תן לי מן החטאת אמר

20א

לו מה אם במקום שהורע כוחי במנחתי דחיתך ממנחות
ישר' מקום שיפה כוחי בחטאתי אינו דין שאדחך מחטאת
ישר' א' לו מה דחיתך ממנחות ישר' שהרי הורע כוחי במנחתי
תדחני מחטות ישר' שהרי יפה כוחי בחטאתי א' לו הכהן [המחטא]
א[ן]? ואכ[ו]ל בא וחטא ואכול א' לו ואם לאו תן לי מן החזה ושוק
שלשלים ג' אמר לו מה אם במקום שיפה כוחך בקדשי קד'
שכולם שלך דחיתך מהם מקום שהורע כוחך בקד' קל' שאין
לך בהם אלא חזה ושוק בלבד אינו דין שאידחך מהם א' לו [דחיתני]
מקד' קד' שכולם שלי שהרי הורע כוחי בהם לאכילת נשיי
[וע]בדיי תדחני מקדשים קלים שהרי יפה כוחי לאכילת נשיי
ועבדי אמ' לו הכהן הזורק את דם השל' לו יה' בא זרוק ואכול ד'
יצא טבול יום קולין וחומרין על ראשו אונן לימינו מחוסר
כיפורין לשמאלו ה' חזה זה חזה תנופה זו תנופת המל' שוק זה שוק
תרומה זו תרומה תודה לקחתי מאת בני יש' ראויין הן לישר' [וכשנתחייבו]
נטלו מהם וניתנו לכהנים יכול כשם שנתחייבו וניטלו מהם כך אם
יזכו יחזרו להם ת"ל ואתן או' לאה' הכ' ולב' לח' עו' נתונים הם מתנה
לכהנים לעו' מאת בני ישראל מרצון ישראל ו' יכול יהו חייבין במתנות
קדשים פ' זאת משחת אה' ומש' ב' א' ר' שמ' יכול עד
שנצטרפה זכות אהרן ובניו כאחת לא זכו בשמן המש' ת"ל
משחת אה' זאת ומש' בניו זאת כדי אהרן לעצמו וכדי בניו

לעצמו ב' א' ר' יהו' יכול יהוא אהרן ובניו צריכין שמן מש'
 לעתיד לבא ת"ל משחת אה' זאת ומשחת ב' זאת כדי אהרן
 לעצמו וכדי בני לעצמן מה אני מקיים אלה שני בני יצהר
 העומדים על אדון כל הארץ זה אהרן ודוד ג' אשה יי
 מלמד שאף האשים סייעו ביום הקריב אותם לכהן לי מלמד
 שאף היום סייע אשר ציוה יי לתת להם ביום משח אותם
 א' ר' שמ' מנ' מפרישין היו ישר' מתנות כהונה מהר סיני ולא
 זכו בהן אהרן ובניו עד שזכו בשמן המשחה ת"ל אשר
 ציוה יי לתת להם מרצין ישר' לדור' שינהוג הדבר לדורות ד'
 זאת התורה לעולה למנחה וג' מה מילואים נאמרו כללותיהן
 ודקדוקיהן מסיני אף כולן נאמרו כלל' ודקדו' מסיני או מה
 מילואים קרבן ציבור קרבן יחיד מנ' ת"ל ולאשם מה אשם
 קרבן יחיד אף אין לי אלא קרבן יחיד קר' ציב' מנ' ת"ל ולמילואים
 שתימצא או' לעולה לעולת יחיד ולעולת ציב' למנחת יחיד [ולמנחת]
 ציב' לחטאת יחיד ולחטאת ציב' לזבח השל' לזבחי שלמי יחיד
 ולזבחי שלמי ציב' ה' אשר ציוה יי את משה בהר ביום וג' זה
 הבכור המעשר והפסח לר' את כולן נא' כללותיהן ודקדוקין
 מסיני ו' אשר ציוה יי את משה א' למדנו לכל הקרבנות שלא
 יהו כשרים אלא ביום ר' ישמעאל בנו שלר' יוחנן בן ברוקה או'
 הרי הוא או' ויקח משה חצי הדם וישם באגנות למדנו לעולת
 הר סיני שהיא טעונה כלי ומנ' לעולת הדורות תטען כלי

מפני מה לא נאכלו אלו ואיני יודע איזה מהם נשרף וכשהוא
 או' ואותה נתן לכם לשא' את עון הע' שיעיר נושא עון העדה

והשעיר שלראש חדש שנ' ושעיר אחד חטאת לכ' עלי' ב' ויקצף
על אלעזר ועל אית' מלמד שהוא עותן פניו כנגד הבנים וכעס בני
אה' מלמד שהיה אהרן עימהם בקיצפון הנותרים לא היה
פנחס עימהן לאמר השיבוני על דברי ג' מדוע לא אכלתם
את החטאת במק' הקו' וכי חוץ לקודש נאכלה הא לא נאכלה
אלא נשרפה שנ' והנה שורף אם כן למה נא' מדוע לא אכ' את
החט' במ' הקו' א' להם שמא חוץ לקלעים יצת שכל חטאת
שיצת חוץ לקל' פסו' ד' אין לי אלא זו בלבד ומנ' לר' כל הקדש'
ת"ל כי קודש קד' ומנ' שאכילתה כפרה על כל ישר' ת"ל ואותה
נתן לכם הא כיצד הכהנים אוכלים וישר' מיתכפרין ה' הן
לא הובא את דמה אל הקו' פני' א' להם שמא נכנס מידמה לפנימה
פסו' ר' יוסי הגל' או' מיכן לחטאת שאם נכנס מידמה לפ' תהא
פסו' את דמה אין חטאת פסולה עד שיכנס כל דמו ו'
פנימה אין לי אלא לפני לפ' ומנ' אף בהיכל ת"ל אל הקו' פני' תאכלו
בקדש מלמד שאכילתה בפנימי ומ' אף (ב) שריפתה ביפנים ת"ל
אכול תאכלו יכול אף שניטמאת בחוץ תהא שריפתה ביפנים ת"ל
אותה מה זו מיוחדת שטומאתה ביפנים ושריפתה ביפנים
יצאת זאת שניטמת בחוץ שלא תהא שריפתה אלא בחוץ ז'
וידבר אה' למשה אין הדיבור בכל מקום אלא לשון עז

ב21

שנ' וידבר העם באל' ובמש' הן היום הק' את חט' ואת עו' לפני יי
ותק' או' כאלה א' ר' נחמיה מפני אנינה נשרף לכך נא' אלה מה ת"ל כאלה
שיכול אין לי אסור באנינה אלא הבנים בלבד ומנ' לר' כל האמור
בפרשת תורת כהנים ממוסיף עליהם אחיו ואחותו מאמו ואחותו
הנשואה לכך נא' אלה כאלה ח' ר' יעקב או' יכול יהו הלויים [אסורים]

באנינה בשיר ת"ל אני אסור באנינה אין הלויים אסורים באנינה
בשיר ר' יהודה ור' שמ' או' וכי מפני אנינה נשרף והיא לא נשרף
אלא מפני טומאה שאילו מפני אנינה נשרף היה לשלושתן להישרף
ט' ד"א והלא פינחס היה עימהם ד"א והרי מותר לאכול מבערב
מה ת"ל אלא לא היה לי להסתכל באלה שעשו דבר שלא בעיצה
ונשטפו לכך נא' אלה מה ת"ל כאלה אמר לו אלו בלבד קברתי אלא אפ'
אלו קברתי עם אלו לא כל כך הייתי מבזה קודשי המקום י' ואכלתי
חט' היום היום אני אסור אסור ביום ומותר בלילה ולדורות אסור
ביום (ומותר) ובלילה דבר' ר' יהו' ר' או' אין אונן אסור לאכול בקדשים
בערב אלא מדברי סופ' ת?י?דע לך שהיא כן שהרי אמרו אונן [טובל]
ואוכל פסחו לערב י"א וישמע משה ויטב בעיניו הודה מיד ולא
בוש לאמר לא שמעתי א' ר' יודה חנניה בן יודה (א)היה דורש כל ימיו
הקפדה שגרמה למשה לטעות לאחר מיתתו אינו משיב לו על דברו
מי גרם לו שיקפיד אלא שטעה פ' וידבר יי אל משה ולא'ה'
לא' אליהם לא' אלי' לבנים לאלעזר ולאיתמר או לאמר אלי' לישר' כשהוא או'
דברו אל בני ישר' זה הדיבור האמור לישר' הא מה אני מקיים לאמר

א22

אליהם לבנים לאלעזר ו(אל)[יתמר ב' זאת החיה אשר תאכלו מכל הב' א'
ע' הא' מלמד שהיה משה אוהז בחייה ואו' להן לישר' זה אכלו וזה
לא תאכלו ואת אלה תשקצו מן העוף אלה שקצו מן העוף אלה שקצו
ואת אלה אל תשקצו זה לכם הטמא זה טמא וזה אינו טמא ג'
זאת החיה א' תא' מ' ה' א' ע' ה' משמע מפי משמע לפי שנ' כירק
עשב נתתי לכם את כל יכול הכל היה בכלל התר ת"ל זאת [הבהמה]
א' תא' שור שה' כש' ושה עיזים איל וצבי ויח' וא' ודי' ות' וז' ד' יכול
הבהמה כולה תהא מותרת ת"ל אך בשר בנפשו דמו לא תא' אסר

את אבר מן החי על כן לא יא' בני ישראל את גיד הנז' וג' אסר גיד הנשה וכל'
דם לא תא' אסר את הדם יכול יהו מותרין בזביחה ושלא בזבי ת"ל
וזבחת ואכלת אין לי אלא שור שה כש' ושה עז' המיוחדין ומנ'
לר' את הכלים ת"ל חיה ומן הבה' אין לי אלא מן הבהמה מנ' בהמה
מן החיה חיה מן בהמה טמאה מן טהורה טהור' עם טמ' מנ' ת"ל על
הארץ להוציא את שמים או אינו או' על הארץ אלא על הארץ תהא
מותרת ושבים בין בסימנין ושלא בסימנין ת"ל זאת אשר על
הארץ אין לך אלא זו שעל הארץ ה' זאת החיה א' תא' מ' ה' א' ע' ה'
מלמד שהחיה בכלל הבהמה מנ' שאף בהמה בכלל החיה ת"ל
זאת הב' א' תא' ש' שה כש' ושה עזים איל וצבי וג' כל מפרסת פרסה
ושסעת וג' לר' השליל הוציא העבד את ידו והחזירה מותר הוציא
את ראשו והחזירו יכול יהא מותר ת"ל אך מה ראית לר' בשהוציא
את ידו והחזרה מותר מפני שאינו כילוד בשהוציא את ראשו

ב22

והחזירו אסור מפני שהוא כילוד אתה אומר לכך בא הכתוב
לחלוק בין איברים לאיברים או לא בא הכ' אלא לחלוק בין
איברים לע?ו?ברים לומר איזה עובר יהא מותר שאילו
נולד והוא ואיזה זה בן תשעה חי יחלוק ז' (ולר') מנ' בן תש[ע]ה
מת או בן שמונה חי או מת וולד מע[ו]שרת בן תשעה מת
או בן שמונה חי או מת [וולד מוקדשין בן תשעה או בן
שמונה חי או מת נולד חטאת בן תשעה מת וג' ת"ל וכל
מפרסת פר' ושוס' שסע לר' את כולם פ' בבהמה תא[כלו]
לר' את השיליה יכול אפ' יצאת מיקצתה ת"ל אותה תאכלו או'
באכילה אין בהמה טמאה באכילה אין לי אלא בעשה בלא [תעשה]
מנ' ת"ל את הגמל ואת הארנ' ואת הש' כי מעלה גרה המה

מיבשרם לא תאכלו אין לו אלא אלו בלבד שאר בהמה טמאה
מנ' ודין הוא מה אלו שיש בהן סימני טהרה (אינו דין [שתהא])
בלא) הרי הן בלא תעשה על אכילתן נמצאו המל והארנבת והשפן
והחזיר מן הכתוב ושאר בהמה טמאה מקל וחומר ב'
נמצאת מצות עשה שלהן מן הכ' ושאר בהמה טמ' מקל
וחו' ג' אך את זה לא תא' ממע' הג' וממפ' הפר' יש לך ממע'
הגרה ממפ' הפר' שאין את אוכל ואיזה זה טהור שנולד מן
הטמא או יכול טמא שנולד מן הטהור ת"ל גמל (גמל) הוא
טמא הוא זה טמא וזה אינו טמא ד' ר' שמ' או' מה ת"ל גמל
גמל שני פעמים אחד גמל הילוד מן הגמלה ואחד גמל

א23

הילוד מן הפרה ה' אך את זה לא תא' ממע' הג' וממפ' הפר' יש
לך ממע' הג' וממפ' הפר' שאין את אוכל ואלו הן הטריפות
נקובת הושט ופסוקת הגרגרת ברובה ניקב קרום שלמוח
ניקב הלב לבית חללו ניפסק חוט השדרה ניטלה הכבד ולא
נשתייר ממנו כלום הריאה שני' או שחס' ר' שמ' או' עד [שתינקב]
לבית הסמפונות ניקבה הקיבה ניק' הדקין ר' יוסי ביר' יהודה
או' פסולה אם ניטלה המרה פסו' ו' כרס הפנימית שניקב
או שניקרע רוב החיצונה ר' יהו' או' בגדולה טפה ובקטנה
רובה ז' המסוס ובית הכוסות שניק' לחוץ נפלה מין הגג
ונשתברו רוב צלעותיה ודרוסת הזאב ר' יהו' או' דרוסת הזאב
בדקה ודרוסת הארי בגסה דרוסת הנץ בעוף הדק ודרוסת
הגסה בעוף הגס יכול אפלו נפתחה הגולגולת ולא ניקב קרום
שלמוח ניקב הלב לא לבית חללו נישברה השזרה ולא נפסק
החוט שלה ניטלה הכבד ונשתייר ממנה כזית המסוס

ובית [הכוסות] שניקבו זה לתוך זה ניטל הטחול ניטלו הכליות ניטל

הלחי התחתון ניטלה האום שלה הרותה בידי שמים ת"ל נבילה

וטריפה מה נבילה שאינה בת חיים אף טריפה שאינה בת

חיים יכול אפלו אכלה? רד?פני או צואות התרנגולים וששתת

מים הרעים ת"ל נבילה וטרי' מה נבילה שאינה בת חיים אף

טריפה שאין כמוה חייה יצאת זו שכמוה חיה הגלודה ר'

מאיר מכשיר וחכ' פוסלין ומודים שאם נשתייר עליה עור

ב23

כסלע תהא כשרה פ' ומנ' לר' חמש חטאות מיתות

ת"ל מעלה גירה טמא ומנ' לר' פסולי המוקדשין ת"ל מפריסי הפ'

טמא ומנ' לר' חלב חמש חטאות מיתות ת"ל ממע' הג' טמא ומנ'

לר' חלב פסולי המוקדשין ת"ל מן השיסועין טמא חלב בהמה

טמ' מנ' ודין הוא אסר בהמה טמאה ואסר ענבים בנזיר מה

ענבים עשה את היוצא מהם כמותם אף בהמה נעשה

היוצא ממנה כמותה ב' הין אם עשה את היין כענבים [שהוא]

גופן עשה את החלב כבהמה שאינו גופן רבן שמ' בן גמלי'

או' אם עשה את היין בנזיר שהוא ביפסולתן נעשה את [החלב]

בהמה שאינו אסור ביפסולתן התרומה שאינו אסור

[ביפ'סולתה נעשה את היוצא ממנה כמותה ג' הין אם החמירו

בתרומה כאסור החמר נחמיר בהמה כאסור הקל ת"ל

באיסור הקל גמל גמל שני פע' אם אינו עינין לכשרה תנהו

ענין לחלבה יכול אף () דם מהלכי שתיים וחלב מהלכי שתיים

יהו בלא תעשה על אכילתן ודין הוא מה אם בהמה שהיקל

במגעה החמיר בחלבה מהלכי שתיים שהחמיר במגעה אינו

דין שנחמיר בחלבה ת"ל זה הוציא את החלב שאינו נוהג בכל

ולא אוציא את הבשר שהוא נוהג בכל ת"ל זה טמא הוא זה [בלא]

תעשה על אכילתן אין בשר מהלכי שתיים וחלב מהלכי שתיים
על אכילתו ד' את הגמל כי מעלה גרה את השפן כי מע' ג' את
הארנ' כי מע' גרה היא מה ת"ל אם לתיקון המקרא והלא כבר נא'

א24

את הג' ואת האר' וא' הש' כי מע' גרה ה' מיבש' לא תא' ולמה בא
לר' את הדיבור כשאמר את הגמל את הג' כי מע' גר' הוא מה
גמל שכלי! יתירנו בסימן אחד ודין הוא מה אם החזיר [שהוא]
מפריס פר' אלא גמל שאינו מפ' פר' אינו דין שיהא טמא אילו
כן הייתי או' מי אסר את החזיר גרה היא תתיר את הגמל
ת"ל את הגמל כי מע' ג' טמא יאמר גמל קל וחומר לחזיר מה
אם גמל שהוא מע' ג' טמא חזיר שאינו מע' ג' אינו דין [שיהא]
טמא אילו כן הייתי או' מי אסר את הגמל פרסה היא תתיר
את החזיר ת"ל את החזיר כי מפ' פר' טמא ה' מיבש' לא תא'
לא מן העצמות לא מן הגידים ולא מן הטלפים שלהם ובנבלתם
לא תיג' יכול יהו ישר' חייבין על מגע נבילות שנ' אמור אל הכהנ'
בני אה' וא' מה הכה' אינן מיטמים למיתים מיטמין הן יש' למתים
ו' קל וחומר הם מיטמים למיתים מחמורין לא יטמאו לנבילות
הקלות הא מה אני מקיים ובנבלתם לא תיגעו ברגל אחרים אומ'
ובנבלתם לא תיגעו יכול אם (ראה) נטמא רוב כולו ילקה ת"ל
ולאלה תטמאו או לאלה תטמאו יכול אם ראה את הנבילה ילך
ויטמא לה ת"ל ובנבלתם לא תג' הא כיצד היו או רשות ז' טמא'
מלמד שהן מצטרפים זה עם זה בשר בבשר וחלב בחלב
בשר בחלב וחלב בבשר בין בחייהן בין במיתתן ח' טמאים
אלו אסר את הצירין ואת הרוטב ואת הקופה שלהם הם פרט

לשאין בהן בנותין טעם לכם מותרין בהנייה פ' משמע

ב24

שנ' אכול את שיש לו אל תאכל את שאין לו אכול את שיש
לו ולמה נשנו ליתן עליהם בעשה וליתן עליהם בלא תעשה
שיכול הואיל והותר במפורש שנתיר אף בסתום מה לא [התיר]
במפורש אלא בסתום כך לא נתיר בכלים אלא בסתום ומנ'
אפ' הן בבורות ובשיחין ובמערות שוחח ושותה ואינו נמנע
ת"ל תאכלו מכל אשר במים ב' ימים זה ים הגדול שנ' ולמקוה
המים קרא ימים נחלים אלו הנהרות שנ' ונהר יוצא מע' להשק'
את הגן אין לי אלא ימים ונחלים שהן מושכין בימות הגשמים
ומושכין בימות החמה ומנ' לר' שאר ימים ונחלים שהן מושכין
בימות הגשמים ואינן מושכין בימות החמה עד שתהא
מרבה להביא את המים שבימים מנ' לר' ת"ל במים ג' יכול
לענין התיר עשה את כל המים כימים וכנחלים ת"ל ימים ימים
נחלים נחלים לגזירה שווה מה ימים ונחלים אמורין לענין
התר עשה את כל הימים כימים וכנחלים אף ימים ונחלים [אמו']
לענין איסור נעשה את כל הימים כימים וכנחלים ד' אתה
או' לכך נא' בימים במים שהיתרתי אותו מין אסרתי מין [אסרתי]
איזה מין הותרתי בעל עצמות ופורה ורבה ומנ' לבעל עצמות
ואינו פורה ורובה אינו בעל עצמות ופורה ורבה עד שתהא
מרבה להביא את הגלים ואת הצפרדעים הגדולים בים וגדו'
ביבשה ת"ל וכל אשר אין לו סנ' וקס' במים לא תא' ה' אין לי אלא
המרבה בקשקשים ובסנפירים כגון כפוניות שבים ומיהון

א25

אפילו אין לו אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת ת"ל וקשקשת
 ר' יהו' או' שני קשקש' ת"ל וקשקשת אע"פ שאינה ראייה לדבר
 זכר לדבר ושריון קשקשים הוא לבוש ו' ר' יוסי בן דרמס[קית]
 או' לויתן דג טהור הוא שנ' גאווה אפיקי מגניו אילו קשקש'
 שלו ותחתיו חרש אלו הסנפירין שלו ז' תאכלו לר'
 טהור שבמעי טמא או יכול טמא שבמעי טהור ת"ל אותה
 מה ראית לו' בבהמה שבמעי טמא טמא ובמעי טהור [טהור]
 ובדגים אינו כן לפי שאינו גידוליו תאכלו לר' טהור שנכבש
 עם טמא או יכול אע"פ שנמחוק ת"ל אותה ח' חיה זו חית
 הים נפש להביא את הסירני יכול תהא מטמא באוהל
 כדברי בן חכנאי ת"ל זאת ט' שקץ לאסור את צירן ואת
 רוטבן ואת הקופה שלהן הן פרט לשאין בהם בנותין
 טעם לכם מותרין בהמה ושקץ יהיו ל' לו' את עירוביהן כמה
 יהא בו ויהא אסור משקל עשרה זיין ביהודה וג' י' מיבש'
 לא מן העצמות ולא מן הסנפירין שלהם ואת נבלתם תשקצו
 להביא את היבחושין שסינגן י"א וכל אשר אין לו סנפיר
 וקשק' במ' מה ת"ל שיכול אין לי המעלה סימני טהרה שלא
 ליבשה השירו במים מנ' ת"ל במים ושקץ הם לכם שלא [יעשה]
 בהם י"ב ושקץ תשקצו שקץ לאסר את צירן ואת
 רוטבן ואת הקופה שלהן את ביציהן ואת עורותיהן (אל)
 ואת עירוביהן אלה הם מין הרי אלו מיעוטיין פרט לחרטום [ולטלפים]

ב25

ולצפ' ולכנפים ולנוצה פ' לא יאכלו לחייב את המא'
 כאוכל או לא יאכלו אלא לאוסרו בהנייה ת"ל לא תאכלום הא
 כיצד באכילה הן אסורין ובהנייה הן מותרין הא מה אני [מקיים]

לחייב את המאכיל כאוכל ב' את הנשר ואת הפ' ואת העז'
ר' ישמעאל או' נא' כן נשר ונא' להלן נשר מה נשר אמור
כן נעשה את האמורין כנשר בל תאכיל כבל תאכל ג'
ר' עקיבא או' נא' כן דייה ונא' להלן דייה מה דייה אמר' להלן
עשה את הראה מן דייה אף דייה אמורה כן עשה את
הראה מן דייה ד' עורב זה עורב כל עורב להביא עורב
העמקי עורב הבא בראש היונים למינו את הזרזירים
למינו להביא את הסנינית ה' נץ זה נץ למינה להביא
בר חיריה מה ת"ל למינהו למינהו ארבעה פע' יכול אלו יהו [אסורין]
והללו יהו מותרין ת"ל למינה למינהו ריבה הא כיצד היה למד
מן המפורש מה נשר מפורש שאין לו אצבע יתירה ואין
לו זפק ואין קורקבנו נקלף ודורס ואוכל כל שכיוצא בו
אסור מה תורין ובני יונה מיוחדין שיש להם אצבע יתירה
ויש להם זפק וקורקבנו נקלף ואינן דורסין ואוכלין וכל
שכיוצא בהן מותר ו' וכל שרץ העוף הדו' על אר' יכול הכל
יהא אסור ת"ל את זה תא' מכל שרץ העוף הדו' על אר' יכול הכל
יהא מותר ת"ל לל ארבה סלעם חרגל חגב אין לי אלא אלו בלבד
ומנ' לר' שאר המינים ת"ל למינהו ריבה הא כיצד היה למד מן

א26

ואת הטבלה ואת הדלעת ת"ל כל כלי עץ ריבה מה ראית לר' את אלו
ולהוציא את אלו אחר שריבה הכ' מיעט ת"ל שק מה שק מיוחד
שהוא משמיש את האדם ואת משמשי האדם אף אני ארבה
את השולחן ואת הטבלה ואת הדלפקי שהן משמשין את האדם
ואת משמשי האדם ומוציא את הסולם שהוא משמש את [האדם]
ואינו משמש את משמשי האדם ואת הקלב ואת הנחתה ואת

המנורה שהן משמשין משמשי האדם ואינן משמשין
את האדם ה' כלי עץ יכול השידה והתיבה והמגדל וכוורת הקש
וכוורת הקנים ובור ספינה אלכסנדריית שיש להם שולים והן [מחזיקים]
ארבעים לוג שהן כוריים ליבש ת"ל מכלי עץ לא כל כלי עץ או
יכול שאני מוציא דרדור עגלה וקסתות המלכים ועריבת העובדין
ובור ספינה קטנה והארון ת"ל כל כלי עץ ריבה מה ראיתה לר'
את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכ' מי' ת"ל שק מה שק
מיוח?ד? שהוא מיטלטל במלואו אף אני ארבה דרדור עגלה וקסתות
המלכים וערי' העו' וב' ספי' קט' והא' שהן מיטלטלין במילואן [ומוציא]
את השידה ואת התיבה ואת המג' וכ' הק' וכ' הק' וב' ספי' אלכסנדריית
שיש להם שולים והן מח' אר' לוג?בל' [שהן כוריים] ביבש? שאינן מיטלטלין במלואן
ו' ר' מאיר או' כל שמנו חכמים בטהרה טהור והשאר טמא ר'
יהו' או' כל שמנו חכ' לטומאה טמא והשאר טהור אין בין הטומאה
דב' ר' יהו' כל שמנו חכ' לטו' ט' והשא' ר' נחמיה או' הקופות הגדולות

ב26

שע"פ שאינן מיטלטלין במלואן מטלטלין במה שנשתיר בהם
ז' בגד יכול לבגד גדול לבן המיטמא ומנ' לר' את הלבדים ת"ל
או בגד עור יכול אף עורות שבים יהו טמאים ודין הוא
טמא בנגעין וטמא בשרצין מה נגע פטר בהן עורות
שבים אף שרצים פ' ב' ע' שבים ח' קל וחומר מה אם נגעים
שטימא כהה שתי ועירב פ' ב' ע' שבים שרצים שלא טימא
בהן שרץ! ועי'ר?רב אינו דין שלא יפ' ב' ע' שלים ט' לא אם אמרת
בנגעים שלא טי[מא] בהן צבועין ונאמר בשר? שיטמא בהן [צבועין]
הואיל וטימ' ב' צבו' יפול! ב' ע' שלים ת"ל בגד מה בגד מן הגדול
בארץ וג' יכול אך עור המצא ועור האפה במשמע ת"ל בד' י'

אוציא עור המצא ועור האפה וג' או יכול שני מוציא עורות
אוהלין שהן כלים ת"ל כל כלי אשר יעשה מל' לר' פ' שק
אין לי אלא שק ומנ' לר' את הקליקון ואת האבק ת"ל שק יכול יטמא
חבלים ומשיחות ת"ל שק מה שק מיוחד טווי ואריג אין לי אלא
טווי ואריג ב' והרי הוא או' במת וכל מעשה עולה יכול יטמא [חבלים]
ומשי' ודין הוא טימא השרף וטימא המת מה השרץ לא טימא
אלא טווי ואריג אף השרץ לא יטמא בו אלא טווי ואריג ג' הין
אם החמיר בשרץ הקל נקל במת החמר אלא יטמא חבלים ומשי'
ת"ל בגד ועור לגזירה שווה מה בגד ועור אמורין בשרץ לא
טימא בו אלא טווי ואריג אף ב(י)[גד] ועו(י)[ר] אמו' במת לא יט' בו אלא [טווי ואריג ד']

א27

השרץ? בתנור אכלין ומשקין שבחבית טהורין וכי אי זו מידה
מרובה מידת ליטמא או מידת ליטמא מרובה מידת ליטמא
מילטמא שהוא מטמא מבית השאור ואינו מטמא אותו [שאור]
מה אם במקום שנטמא מבית השאור לא ניטמא מתוך תוכו
מקום שאינו מטמא את השאור אינו דין שלא יטמא את
תוך תוכו ז' או מרובה מדת ליטמא מליטמא שהוא מטמא
את אחירים מאחוריו ואינו מיטמא מאחוריו אף הוא יטמא
את תוך תוכו אע"פ שלא נטמא מתוך תוכו ת"ל כל אשר בתו' יט'
כל מה שבתוך תוכו ח' יכול אע"פ נקובה ת"ל וכל אשר בתו' יט'
וכמה הוא שיעורו שלנקב בכלי חרס בכונס משקה ובכלי שטף
כמוציא זתים מיכן אמרו כוורת פחותה וג' ט' א' ר' אליעזר אם
הצילה במת החמר לא תציל בכלי חרס הקל א' לו אם הצילה [במת]
החמר שכן חולקים אוהלים תציל בכלי חרס הקל שאינן חולקין כלי
חרס א' ר' יוחנן בן נורי אמרתי לו לר' אליעזר אם הצילו אוהלים

מיד אוהלים במת החמר מקום שהמחיצה מצלת א' ר' יוסי אמרתי
לו לר' יוחנן בן נורי תמיה אני אם קיבל ר' אליעזר ממך את התשובה
מפני שהוא הנדון שאינו תשובה לדבר אם הצילו אוהלים מיד
אוהלים במת החמר ושכן העושה טפח על רום טפח בבית טהור
יצילו אוהלים מיד אוהלים בשריץ הקל שכן העושה טפח על רום ט'
בכלי חרס טמא א' לו הוא הנדון י' כל אשר בתוכו יט' ר' עקי' או'

ב27

אינו או' טמא אלא יט' לטמא אחירים וללמד על הככר <...>
שהוא מטמא את השלישי הא כיצד התנור תחילה <...>
והנוגע בככר השלישי א' ר' יהושע ומי יגלה עפר מ<...>
יוחנן בן זכי י"א אותו תשברו יכול ישברנו וודי <...>
בזב וכלי חרס אשר יגע בו הזב יט' יכול ישברנו ודיי <...>
תשברו אותו את שובר את שו' כלי חרסו שלזב י"ב ק?ל? <...>
מה אם הנוגע בזב החמר אינו טעון שבירה הנוגע <...>
הקל אינו דין שלא יטען שבירה אם כן למה נא' ת<...>
מלמד שאין לו טהרה אלא שבירתו י"ג ד"א אותו תש' אות<...>
שובר לטהרתו אין את שובר אוכלים לטהרתן פ'
יכול אף הכלים יהו מטמין באויר כלי חרס ב' יכול
אוכלי בהמה יהו מיטמין באויר כלי חרס ת"ל האוכל אוכל <...>
חד מיטמא באויר כלי חרס אין אוכל בהמה מיטמין באויר כלי
חרס ג? או יכול ש?ז?ה?ו מוציא את אוכלי בהמה שיחשב עליהם
לאוכל אדם ת"ל כל אוכל אוכל יטמא (מלמד שהוא מטמא)
יכול כל אוכל ת"ל אשר יאכל פרט לאוכל סרוח אוכל יטמא [מלמד]
שהוא מטמא בכל שהוא ת"ל אשר יא' הא אינו מטמא אלא בכביצה
י"ד יכול המוקף צמיד פתיל בכלי חרס ונתון לתוך התנור יהא

טמא ת"ל מאוכל ולא כל אוכל פרט למוקף צמיד פתיל בכלי

א28

דם ברית ובית הלל או' אינו צריך ח' א' ר' שמ' לא נחלקו ר' אליעזר
ור' יהושע על שנולד מהול שיהוא צריך להטיף ממנו דם ברית
מפני שהוא ערלה כבושה ועל מה נחלקו על גר שנתגייר מהול
שבית שמאי או' צריך להטיף ממנו דם ברית ובית הלל או' אינו
צריך ט' ושלשים [יום ושל' ימ'] יכול בין סמוכין בין מפוזרין ת"ל ושלשים
יום (ושלשת ימים) מה יום כולו אחד אף שלשים יום כולן אחד
יכול שלשים סמוכין? ושלשה בין סמוכין בין מפוזרין ת"ל
ושלשים יום ושלשת ימים מה שלשים סמוכין אף שלשה סמו'
י' ושל' יום ושל' ימ' מה ת"ל נקבה שימי טומאתה מרובין ימי
טהרתה מרובין זכר שימי טומאתו מעוטין אינו דין שיהו [ימי]
טהרתו מרובין ת"ל ושל' יום ושל' ימ' תשב להביא את המקשה
בתוך אחד עשר שתהא טהורה מן הזיבה יכול תהא טהורה
מן הנידה ת"ל דוותה תש' בדמי טהרה אע"פ שאינה רואה י"א
בכל קדש לא תגע יכול במעשר ת"ל ואל המקדש לא תבא מה מקדש
שיש בו נטילת נשמה אף הקודש שיש בו נטילת נשמה יצא
מעשר או מה מקדש הנכנס לו בטומאה ענוש כרת אף הקודש
האוכלו בטומאה ענוש כרת יצאת תרומה ת"ל בכל קדש לר'
י"ב או מה קודש משמע נגיעה מנ' שלא תיכנס לו בכלקדיקא
ת"ל ואל המקדש המקדש לא תבא עד מל' ימי טה' לר' יולדת נקבה
פ' נקבה אין לי אלא נקבה ומנ' לר' טומטום ואנדרגלי ת"ל ואם

ב28

נקבה תלד אין הדיבור תלוי אלא בלידה וטמאה שבו' כניד' שני

[שב]ועות שהן ארבעה עשר ב' שאלו תלמידיו את ר' יהו' בן רעץ או
שומעים אנו וטמאה שבועים יכול תהא שבועים כנידתה אמר
להם טימא וטיהר בזכר טימא וטיהר בנקיבה מה ימי טומאתה
כפלים בזכר אף ימי טהרתה כפלים בזכר מאחר שנפטרו יצא [המחזיר]
אחריהם א' להם לא הייתי צריך להזדקק לכם מפני שיש אותו!
למקרא אלא טימא וטיהר בזכר טימא וטיהר בנקיבה מה ימי
טהרתה כפלים בזכר אף ימי טומ' כפל' בזכר ג' הו' לך לדרך הזו
דבר שימי טהרתו מעוטין ימי טומאתו מעוטין נקבה [שימי]
טהרתו מרובין אינו דין שיהו ימי טומאתה מעוטין ת"ל וטמ'
שב' כניד' שני שבועות שהן ארבעה עשר ד' וששים
יום יכול בין סמוכין בין מפוזרין ת"ל וששים וש' ימים מה
ששים סמוכין אף ששה סמוכין ה' וששים יום וששת
ימים מה ת"ל זכר שימי טומאתו מעוטין ימי טהרתו מעוטין
נקבה שימי טומ' מרובין אינו דין שיהו ימי טהרתה מעו'
ת"ל וששים יום וששת ימ' ו' תשב להביא את המקשה [בתוך]
שמונים שלנקיבה שכל דמים שה(ו) [י]א רואה טהורין עד שיצא
הוולד ר' אליעזר מטמא א' לו לר' אליעזר מה אם במקום [שהחמיר]
בשופי שלפני הוולד הקל בשופי שלאחר הוולד מקום שהיקל
בקושי שלפני הוולד אינו דין שנקל בקושי שלאחר הוולד

א29

[מקום שהיקל בקושי] אמר לו דיו לבא מן הדין להיות כנדון
מימה היקל עליו מטומאת זיבה אבל טומאת היא טו' נידה
אמרו לו הרי אנו משיבין אותך בלשון אחרת מה אם במקום
שהחמיר בשופי (ל) שלפני הוולד הקל בקושי מיבשופי [מקום שהיקל בשופי שלאחרי הוולד אינו דין שניקל בקושי
מבשופי] א' להם

אפילו אתם משיבין אותי כל היום דיו לבא מן הדין להיות כנדון

מה קושי הראשון טומאת נידה אף קושי האחרון טמאה נידה על
דמי טהרה אע"פ שאינה רואה פ' ובמלאת אינה מביאה
בתוך מלאת ואם הביאה בתוך מלאת לא יצאת יכול לא תביא בתוך
מלאת על הוולדות הראשונות ת"ל תביא לבן לחייב על כל בן ובת
לבת לחייב על כל בת ובת כשהוא או' או לבת להביא את המפלת
אור לשמונים ואחד שתהא חייבת בקורבן כדברי בית הלל בית
שמאי פוטרין מן הקורבן ב' אמרו בית הלל לבית שמ' אין אתם
מודין לנו ברואה אור לשמונים ואחד שתהא טמאה א' להם בית
שמי אבל א' להם בית הלל מה שווה אור לשמונים ואחד מיום [שמונים]
ואחד אם שווה לו לראייה לו ישוה לו לקרבן ג' א' להם בית שמאי
לא אמרתם במפלת (א)[י]ום שמו' ואחד שכן יצא בשעה שהיא
ראויה להביא בה קרבן במפלת אור ושמונים ואחד שלא יצא [בשעה]
שהיא ראויה להביא בה קורבן ד' א' להם בית הלל והרי המפלת
יום שמונים ואחד חל להיות בשבת תוכיח שלא יצאת לשעה שהיא ראו[יה]
להביא בה קורבן וחייבת בקורבן א' להם בית ש' לא אם אמרתם במפלת

ב29

יום שמונים ואחד חל להיות בשבת שע"פ שאינו ראוי לקורבן
יחיד ראוי לקורבן ציבור תא' במפלת אור לשמונים ואחד שאין
הלילה ראוי לא לקורבן יחיד ולא לקורבן ציב' הרואה דם אינה
מוכחת שהמפלת בתוך מלאת דמיה טמאין ופטורה מן
הקורבן ה' אמרו להם בית הלל כשהוא או' או לבת המפלת
אור לשמונים ואחד שתהא חייבת בקורבן כבש בן שנ' לעו' לא
שנה למנין עולם ובן יונה או תור לחטאת או זה או זה הלא דין
הוא מה אם במקום שלו כשרה חטאת העוף עם עולת בהמה
כשרה חטאת בהמה עם עולת בהמה כן שכשרה חטאת

העורף עם עולת בהמה אינו דין שתיכשר חטאת בהמה עם
עולת בהמה ת"ל ובן יונה או תור לחט' או זה או זה אל פתח או' מו'
אל הכל מלמד שהיא מיטפלת בהם ומביאה אותן אל פתח או' מו' אל
המ' ו' והקריבו מה ת"ל לפי שהיא טעונה שנים יכול יהא שנים
מעכבין אותה ת"ל והקריבו אחד מעכבה אין שנים מעכבין אותה
ואיני יודע אם חטאת אם עולה כשהוא או' וכיפר מה מצינו
בכל מקום כפרה בחטאת אף כאן כפרה בחטאת ז' וטהרה
לאכל בזבחים ממקור מלמד שכל דמים שהיא רואה אינן אילא
מן המקור דמיה מלמד שדמים הרבה טמאים בה האדום
וה]שחור וכקרן כרכום וכמי אדמה וכמזוג בית שמיי א' ח' תורת
היולדת האשה שילדה וולדות הרבה הפילה בתוך שמונים נקבה

א30

וחזרה והפילה בתוך שמו' נקבה המפלת תאומים ר' יהו' או' מביאה
על הראשון ואינה מביאה על השני מביאה על השלישי ואינה
מביאה על הרביעי ט' תורת היולדת האשה שיש עליה ספק חמש
לידות ספ' ח' זי' מב' ק' וד' אחד ואו' בזבחין ואין השאר עליה חובה י'
פ' יכול אף ללידה אף לזיבה תביא קן אחת ת"ל זאת לזכר ולנקבה
להביא את המפלת סנדל או שיליה ושפיר מרוקם ב' ואם לא תמצא
ידה די שה אין אומ' לה ללוות ולא לעסוק באומנותה יש לה שה ואין
לו צריכיו מנ' שתביא קורבן עני ת"ל די שה ולקחה שתי תור' או ש' ב' יונה
שנים היא מביאה אינה מביאה שלשה ג' הלא דין הוא זו מביאה
מהשיג יד ומצורע מביא מהשיג יד מצורע מביא אחד תחת
אחד אף זו תביא אחד תחת אחד ד' הו' לך לד' הזו זו מביאה
מהשיג יד ומטמא מקדש מביא מהצ' יג יד מה מטמא מקדש
מביא שנים תחת אחד אף זו תביא שנים תחת אחד ה' נראה למי

דמה דנים מחוסר כיפורין מי מחוסר כיפורין אל יוכיח מטמא [מקדש]
שאינו מחוסר כיפורין ו' הו' לך לד' הזו דנים מי שאין העני של? א?
מביא בהמה מימי שאין שאינו שלו מביא בהמה אל יוכיח מצורע
שהרי העני שלא מביא בהמה ת"ל ולקחה שתי תורים או ש' ב' יו' שנים
היא מביאה אינה מביאה שלשה אחד לעו' ואחד לחט' כל מקום
שניתחלפה חטאת הקדים חטאת לעולה בין שנתחלפה עולה הקדים
עולה לחטאת ז' כל מקום שהיא באה על חטא הקדים חטאת לעולה

ב30

כ?ן? שאינה באה על חטא הקדים [לחטאת] [(ל)עולה] (בין שאין שנים
באין תחת חטאת הקדים) כל מקום ששנים באים תחת חטאת
הקדים חטאת לעולה בין שאין שנים באין תחת חטאת [הקדים]
עולה לחטאת ח' ד"א מה ת"ל אחד לעולה ואחד לחט' לפי שנ' אחד
לחט' וא' לעו' שנים הביאה חטאתה תחילה תביא עולתה מן חטאתה
בין שהיא מביאה עולתה תחילה אינו דין שתביא חטאתה מן
עולתה ת"ל אחד לעו' וא' לחט' ט' הביאה חטאתה תור ועול' בן יונ'
תיכפול ותביא (עול' תור') עולתה תור וחטא' בן יונה תכפול ותביא
עול' בן יונה בן עזאי או' הולכין אחר הראשון אחד לעו' וא' לחט'
וכפר מלמד שהכפרה בחטאת וטהרה לאכל זבחים מגי' נגעים
וידבר יי אל מ' ואל אה' לא' אדם כי יה' ב' בשרו מה ת"ל לפי שנ' ואיש
או אשה כי יה' בעור בש' בבהרות בה' טהורות אין צורך לו' בהרות
שאין בהם מראות נגעים שלא באו בכלל אלא בהרות שיש בהם
מראות נגעים שהיו בגוי ונתגייר בקטן ונולד בקמט ונגלה [בראש]
ובזקן בשחין ובמכוה ובקר? ון? המורדין נשתנו מראיהן בין להקל
בין להחמיר ר' אלעזר בן עזריה מטהר ר' אלעזר חסמא או' להקל
טהור ולהחמיר תיראה כתחילה ר' עקי' או' בין להקל בין להחמיר

תיראה לכתחילה לכך נא' אדם כי יה' כי יהיה מן הדיבור והלך הלא
דין הוא טימא בזבין וטימא בנגע' מה זבים פטר בהם לפני הדיבר
אף נגע' פטור בהן לפני הדיב' ב' קל וחומר מה אם זבים [שטומאתם]

א31

פרט לקטנה או יכול שני מוציא בת שלש שנים ויום אחד
וא[י]ש אשר ישכב פרט לקטן אותה פרט לכלה דב' ר' יהוד'
וכי מה ראה הכלה אלא אותה פרט לדבר אחר ז' ורחצו
במים וטמא עד הע' הקיש רחיצתו לרחיצה מה רחיצתו
באה בנקיות אף רחיצתה בנקיות מה רחיצתו בארבעים
סאה אף רחיצתה בארבעים סאה מה רחיצתה פרט לבית
הסתרים אף רחיצתו ח' ר' שמ' או' מה ת"ל ורחצו במ' וט' עד
הע' אם לענין הנוגע בשכבת זרע הרי הנוגע בשכבת זרע
אמור למטן אם כן למה נא' ורחצו במ' וט' עד הע' וכי מפני
שהוא אב לבית הסתרים והלא אין אדם מטמא בבית הסתרים
אלא גזירת מלך היא אפילו כל שהוא לכך נא' ורחצו במים
וט' עד הע' פ' אשה אין לי אלא אשה גמורה מנ' לר' את
הקטנה ת"ל ואשה מיכן אמרו חכ' בת יום אחד לנידה ובת
עשרת ימים לזיבה ב' כי תהיה מן הדיבר והלך כי תה' זבה
יכול אפ' זבה מכל מקום תהא טמאה ת"ל והיא גילתה א' מ'
דמ[י]ה לימד על הדמים שאינן אלא מן המקור יכול כל מראה זוב
שתזוב תהא טמאה ת"ל דם או דם אין לי אלא מראה דם אחד
כשהוא או' דמיה לימד (על ?ש[?]דמים הרבה טמאים בה האדום
והשחור וכקורן כרכום וכמימי אדמה וכמזוג ד' בבשרה
מלמד שהיא מטמאה בפנים כבחוף נידה הלא דין הוא מה

זב? שהוא טעון ביאת מים חיים אינו מטמא בפנים כבחורין
 נידה שאינה טעונה ביאת מים חיים אינו דין שלא תטמא
 בפנים כבחורין ת"ל בבשרה מלמד שהיא מטמאה בפנים [כבחורין]
 ה' אין לי אלא נידה זבה מנ' ת"ל זבה הפולטת שכבת זרע מה'
 ת"ל תהיה ר' שמ' או' דיה כבעולה מה בעולה אינו מטמא
 בפנים כבחורין ו' שבעת ימ' תה' בניד' לא בזכותה כל שבעה
 יכול עד שתהא כרואה דם כל שבעה ת"ל תהיה אע"פ שאינה
 רואה אין לי אלא ימים לילות מנ' ת"ל תהיה לר' את הלילות
 יכול בין סמוכין בין מפוזרין ת"ל תהיה תהא הבייתן אחת
 מנ' שאינה טובלת מיבעוד יום ת"ל שב' ימ' תה' בנדתה תהא
 בזיבתה כל שבעה ח' כל הנוגע בה יט' יכול לא יהא הנוגע
 בה מטמא בגדים במגע היו אם מטמא במשכב לטמא
 אדם ולטמא בג' היא עצמה לא ת[ט]מא בנג' במגע אם כן למה
 נא' כל הנז' בה יט' עד הע' ט' יכול יהא הנוגע בה יט' עד הערב
 יכול יהא הנוגע בה מטמא אדם וכלי חרס ת"ל ודין הוא הנוגע
 בזב מטמא והנוגע בנידתה מטמא מה הנוגע בזב אינו מטמא
 אדם וכלי חרס אף הנוגע בניד' לא יט' אדם וכלי חרש י' לא
 אם אמרת בזב שאינו מטמא אדם לטמא במקום אחר
 תאמר בנידה שהיא מטמא אדם לטמא במקום אחר
 הואיל והיא מטמאה אדם לטמא אדם במקום אחר יהא

הנוגע בה מטמא אדם וכלי חרש אם כן למה נא' כל הנוג<...>
 יט' עד הע' אין הנוגע מטמא אדם וכלי חרש י"א כל המש' א'
 תש' ע' בני' יט' יכול תטמא משכב שאינו מיוחד לשכיבה

ומושב שאינו מיוחד לשיבה ת"ל כל הנ' במש' יכ' בג' וכל
הנוגע בכל א' תשב ע' יכ' בג' מה למטה אינה מטמאה אלא [משכב]
המיוחד לשיבה י"ב יכול לעינין לטמא לא תטמא אלא משכב
המיוחד לשיבה ומושב המיוחד לשיבה אבל לעינין [לטמא]
טמא את הכל שהרבה מיטמין ת"ל עליו עליו אמור
לעינין לטמא ועילו אמור לעינין לטמא מה עליו אמור [לעינין]
לטמא אינה מטמאה אלא משכב המיוחד לשיבה ומושב
המיוחד לשיבה אף עליו אמור לעינין לטמא לא תטמא
אלא משכב המיוחד לשיבה ומו' המיוחד לשיבה י"ג ואם
על המשכב הוא עד שינשא רובו עליו או ע' הכ' א' יוש' עליו
או על מיקצתו מיכן אמרו רוב הטמא על הטמא או על
מיקצתו רוב הטהור על הטמא או על מיקצתו מיקצת טהור
על הטמא (או על מיקצתו מיקצת טהור על הטמא) או על
מיקצתו בזב טמא ובמש' טהור ר' שמ' או' אף מיקצת טהור
על הטמא(הור אף בזב טהור י"ד משכב זה המשכב אשר
היא יושבת עליו זה המושב כלי זה המרכב שנ' בנג' בו איזה
דבר חלק מגעו מימשאו הוי או' זה המושב פ' אם שכוב
ישכב לר' שתי שכיבות אם שכוב

ב32

<...> לר' המערה איש פרט לקטן או יכול שני מוציא בן תשע
שנים ויום אחד ת"ל אם שכב ישכב ב' אותה פרט למצורעת הלא
דין הוא מה אם הנידה שאינה מטמאה בביאה מטמא את [בועלה]
מצורעת שהיא מטמאה בביאה אינו דין שתטמא את בועלה
ת"ל אותה פרט למצורעת ג' ותהי נדתה עליו יכול יעלה ת"ל וטמא
שב' ימ' ואו' וטמא שב' ימ' מה ת"ל ותהי נדתה עליו יכול לא יטמא [אדם]

וכלי חרס ת"ל ותהי ניד' עליו מה היא מטמאה אדם וכלי חרס
אף הוא יטמא אדם וכלי חרש ד' או מה היא מטמאה [במשכב]
לטמא אדם ולט' בג' יכול אף הוא יטמא במשכב לטמא
אדם ולטמא בג' ותהי ניד' ע' יט' שב' ימ' כל המש' א' יש' ע' יטמא
שאינ ת"ל אלא ניתקו מיטומ' חמורה ותלוי מיטומ' קלה שלא
יטמא אלא אוכלים ומשקין ה' נמצאת או' משכבן כמגעו
מה מגעו מטמא אחד ופוסל אחד אף משכבו מטמא [אחד]
ופוסל אחד ו' נמצאת או' כיכר שלתרומה שהיא כרוכה
במפה ונתונה בין ככ[ר] לחבירו אם ב?ב?גדו נתונה טמאה שאם
נטמא המפה ניטמא נטמת הכיכר שלא כנגדו טהורה שאי'
מגעו מטמא בג' ז' יטמא שב' ימ' שיספור שבעה לבואה
האחרונה הלא דין הוא מטמא במת(ת) ומטמא בנידה אם [מצינו]
כשהוא מיטמא במת ומיטמא בנידה אינו סופר שבעה אלא
לטומ' האחרונה אף כשהוא מיטמא בנידה לא יספור [שבעה]
אלא לביאה האחרונה ח'

א33

בלום חוט' סוליד חוט' נוטיף מנ' ת"ל או חרום ט' אבה? יוסי או'
החרום איזה הוא הח' הכוחל שתי עיניו כאחת אמרו לו
הפלג(ל)תה אע"פ שאינו יכול לכהול שתי עיניו כאחת י' שרוע
שנישמטה יריכו פיקה יוצא מיגו[ד]לו עקיבו יוצא לאח?ו?ריו
פרסתו רחבה כשלאווז מנ' ת"ל או שרוע י"א שבר רגל
אין לי אלא שנישברה ידו אצבעותיו מרוכבות זו על זו או
קולטות עד הפרק כשר למטה מן הפרק פסול חתכה כש
מנ' ת"ל או איש י"ג גבן שיש לו גבינות אין לו אלא גבין אחד
איזה הוא הגבן האמור בתורה ר' דוסה או' כל שגביניו [שוכבין]

ר' חנניה בן אנטיגוס או' כל שיש לו שני גבינין ושתי שזרות י"ד
דק זה דק חלזון לחש עיניו מנ' ת"ל או דק ט"ו תבלול לבן [הפוסק]
הניכנס בשחור והשחור בלבן ר' יוסי או' אין מומין בלבן
ואיזה הוא תבלול לבן הפוסק בלבן ונכנס בשחור י"ו בעיניו
להביא את שבעיניו שתי עיניו למעלן שתי עיניו למטן
עיניו אחת למעלן ועינו אחת למטן רואה את החדר ואת
העליה כאחת סכי שמש והזגדם והאו' לחבירו ואו' לי הוא
רואה י"ז גרב זה החרס ילפת זו חזוית המצרי(ו)ת מרוח
אשך ר' ישמעאל או' כל שנמרחין אשכיו ר' עקי' או' כל
שרוח באשכיו ר' חנניה בן אנטיגוס או' כל שמראיו
[חשו] כין פ' אין לי אלא אלו בלבד מנ' לר' שאר כל [המומין]

ב33

ת"ל מום מום ריבה ב' מנ' הכושי והגיחר והלוקן והכופיה
והננס והחרס והשוטה והשיכור ובעלי נגעין טהורין ת"ל
איש איש ריבה ג' הלא דין הוא מה אם בהמה שפסל אותו
ואת בנו וטריפה ויוצא דופן הכשר בה הכושי והג' והלו' והכו'
והנ' והח' והשו' ובע' נג' טהו' אדם שהכשיר בו אתו ואת
בנו וטריפה ויו' דו' אינו דין שנכשיר בו הכו' והג' והל' והכ' והנ'
והח' והש' והשי' וב' נג' טהו' ת"ל איש איש ריבה ד' אשר בו מום
פרט לאותו ואת בנו וטרי' ויו' דו' הלא דין הוא מה אם בהמה
הכשיר בה הכו' והג' והל' והכ' והנ' והח' והשו' והשי' וב' נג' טהו' אינו
דין שיפסול בו אתו ואת בנו וטרי' ויו' דו' אדם שפסל הכ' והג'
והל' ו[ה]כו' והנ' והח' והשו' והשי' ובע' נג' טהו' אינו דין שיפסול בו [אתו]
ואת בנו וטרי' ויו' דו' ה' ת"ל אשר בו מום פרט לשעבר
מומו הלא דין הוא מה אם בהמה שפסל בה אותו וא' בנו

וטרי' ויו' דו' אם עבר מומה כשרה אדם שהכשיר בו אותו
וא' בנו וטרי' ויו' דו' אם עבר מומו לא יהיא כשר אלא אם [אמרת]
בבהמה שהכשיר בה הכו' והג' הל' הכ' הנ' הח' הש' השי' וב' נג' טהו'
תאמר באדם שפסל בו את כל אלו אם עבר מומו לא יהא כשר
ת"ל מום בו פרט לשעבר מומו ו' לחם אלהיו מקדשי הק' ומן [הקד']
יאכל אם נא' מקדשי הק' צריך לו' מן הקד' ולמה נא' שאילו
נא' מקד' הק' (יאכל) ולמה נא' מן הק' הייתי או' קדשי קדשים

א34

הותרו לזר מהן יאכל ומן קד' קל' לא יא' צריך לו' מן
הק' אלו נאמ' הק' ולא נא' מן קדשי קד' הייתי או' מן קד' קל'
יא' ומן קד' קד' לא יא' צריך לו' מקד' קד' וצריך לו' מן הקד'
יא' יאכל אף במחלוקת הלא דין הוא מה אם טבול יום [ומחוסר]
כיפו' שהן כשרים ועבודת מחר אינן אוכלין במחלוקת
בעל מום שאינו כשר לעבודת מחר אינו דין שיאכל במח'
ת"ל יאכל אף במחלו' ח' אם נא' לפרוכת צריך לו' למזבח ולמה
נא' למזבח שאילו נא' לפרוכת ולא נא' למז' הייתי או' בפרוכת
שהיא בפנים יהא פסול למזבח שאינו בפנים לא יהא פסול
צריך לו' למז' אף אילו נא' למז' ולא נא' לפרו' הייתי או' המז'
שהוא כשר לעבודה יהא פסול לפרוכת שאינה כשירה
לעבודה לא יהא פסול צריך לו' לפרוכת וצריך לו' למז' ט'
יכול לא יכנס לעשרת רקיעות ת"ל אך כך היא מצותן הכהנים
נכנסים ליום אם אין טהורין נכנסין טמאין אם אין [תמימין]
נכנסים ובעלי מומין מנ' אם עבד תה[א] פסו' ת"ל ולא יחלל את מק'
מנ' שבעל מום במיתה ר' או' נא' כן חילול ונא' להלן חילול מה
חילול שנ' להלן מיתה אף כן מיתה וחכ' או' אין בעל מום [במיתה]

אלא באזהרה פ' וידבר ה' אל משה לא' דב' אל אה' ואל בנ'
וינזרו מק' אין גזירה אלא הפרש וכן הוא או' וינזרו מאחריו
?ויעל גילוליו אל לבו ואו' נזורו אחר ב' וינזרו מקוד' בני? יש' על

ב34

קודשי יש' חייבין משום פיגול נותר וט' אינן חייבין על
קדשי גוים משום פיגול נו' וט' קדשי ישר' אין לי אלא קד'
ישר' קודשי עצמן מנ' ת"ל אשר הם מקדיש' לי אני יי לר'
את כולן ד' מנ' שאינו מדבר אלא בזמן נא' כן חילול ונא'
להלן חילול מה חילול שנ' להלן זמן אף כן זמן מה חילול
שנ' להלן מיתה אף כן מיתה מה חילול שנ' להלן [הרציה]
אף כן הרציה ר' יהו' או' נא' כן אני יי ונא' למטן אני יי מה
אני יי אמור למטן אני יי מכרית אף אני יי אמור כן
אני יי מכרית ה' אמור אליהם אילו העומדין לפני הר סיני
לדורותיכם שינהוג הדבר לדורות אם נא' לאבות למה נא' לבנ'
אם נא' לב' למה נא' לאבות לפי שיש באבות מה שאין [בבנים]
ובבנים מה שאין באבות מה הוא או' וכל בן יורשת
נחלה ממתות בני ישר' לאחד ממשפחות מטה אביה תהיה
לאשה הרבה מצות בבנים מה שאין כן באבות הא לפי
שיש באבות מה שאין בבנים ובבנים מה שאין [באבות]
צריך לו' באבות וצריך לו' בבנים ו' איש אין לי אלא איש
אשה מנ' ת"ל זרעכם מנ' לר' כל ישר' ת"ל כל איש ז' כל איש [אשר]
יק' מ' זר' אל הק' א' יק' ב' יש' ליי וטומ' ע' וניכ' מה ת"ל לפי שנ' והנפש
א' תא' בשר מז' השל' א' ליי וטומ' על' ונכ' והלא שלמים בכלל כל

<...>

יכול משבאו לעבר הירדן ת"ל אל הא' אל הארץ המיוחדת ב'
 יכול משבאו לעמון ומואב ת"ל אשר אני נותן לכם לא עמון
 ומו' ג' וקצרתם א' קצי' שתהא תחילה לכל הנקצרים יכול אף
 שלבית השלהין ושלבית העמקו ת"ל קצי' שלכולכם אמרתי [לא שלבית השל' ושלבית]
 [העמק קצירה לא הק[י]טניות קצי' לא] לא השחת ר' יהו' או' אם התחיל עד שלא הביאה שלישי קוצר
 ומאכילן לבהמה ולח' ולעו' ופטור מן הלקט ומן השכחה ומן
 הפי' וחייב במעש' ר' שמ' או' משהביאה שלישי מתחיל וקוצר
 ומאכיל לבה' ולח' ולעו' ופטור מן הלקט ומן השכ' ומן הפאה
 וחייב במעש' וקצר' את קצי' וה' א' עו' רא' קציר' אל הכ' אין [מצות]
 קצירה לכה' ד' והניף א' העו' לפ' יי שלשה שומית! יש לו עומר
 שיבלין ועומר תנופה ועו' שמו לרצו' אין כופין את הציבור
 על כור?ה?ם מימחרת השבת מימחרת יום טוב יכפ' הכ' בנין אב לכל
 התנופות שיהוא בכהן ה' ועשיתם כבש אע"פ שאין עול'
 ועשי' עולה אע"פ שאין כבש ביום הניפכם אין הנפה אלא [ביום]
 כבש תמים בן שנ' לעו' ליי לא שנה למנין עולם ו' ומנח' שני
 עש' סול' בלו' בשמן אש' ליי ריח ניחוח הרי זה יצא מיכלל
 כל הכבשים ליטען שני עשרונות ז' יכול כשם שנכפלה [סולתו]
 כך יכפול יינו ת"ל יין יכול לא יכפול יינו שאין היין נבלל עם הסולת
 אבל יכפול שמנו שהרי השמן נבלל עם הסולת ת"ל ונסכו [רביעית]
 כל נסכיו יהוא רביעית ח' אלו או' וקלי וכו' לא תא' יכול אף [הקטניות]

בכלל ת"ל לחם אין לי אלא חיטים שהן קרוין לחם ת"ל מימוש'
 תביאו לחם מנ' לר' שעורין וכוסמין ושיבולת שועל והשיפון
 ת"ל וקלי וכו' ל' ת' ע' עצ' ה' ה' ט' עד הביא' א' קר' אלהי' זה העו'

יכול זה הכבש צא וראה מה אמור למטן אם משם הבאה
עומר אף כן משיקרב העומר יוצאין ומוצאין שוק ירושל'
י' חוקת עולם לבית העול' לדור?ו? שינהוג הדבר לדורות בכל מוש'
בארץ ובחוץ לארץ א' ר' שמ' שלשה דברים תלויין בארץ
ונוהגין בארץ ובחוץ לארץ החדש והערלה והכלאים החדש
אסור מן התורה בכל מקום והערלה הלכה והכלאים מיד' סופ'
פ' וספרתם לכם כל אחד ואחד ואחד מימח' הש' מימח'
יום טוב יכול מימח' שבת בראשית א' ר' יוסי ביר' יהו' כשהוא
אומר עד מימח' הש' השבי' תספ' חמי' יום כל ספירתך לא תהא
אלא חמישים יום ב' אם אומר את מימח' הש' שבת בראשית
פעמים שאתה מונה חמישים וא' חמי' ושנים חמי' ושל' חמי'
ואר' חמי' וחמי' חמי' וששה הא מא אני מקיים מימח' הש' מימח'
יום טוב ג' ר' יהו' בן בתירה או' מימח' השק מימח' יום טוב יכול
מימח' שבת בראשית כשהוא או' שבעה שבו' תס' לך ספירה
שהיא תלויה בבית דין יצאת שבת בראשית שספירתו בכל
אדם ד' ר' יוסי או' מימח' הש' הפסח הא לא נא' אלא מימח' השב'
והלא כל השנה מלאה שבתות צא וחשב מאיזה שבת נא'

א36

לחודש ביום הכי' שאין ת"ל בחודש מה ת"ל בחודש השביעי הרי
השביעי הרי תרועת שביעי כזו מה זו בשופ' אף תרו' ראש
השנה בשו' ט' מנ' שפשוטה לפניה ת"ל והע' שופר מנין
שפשוטה לאחריה ת"ל תעבירו שופר אין לי אלא ביובל בראש
השנה מנ' ת"ל והעב' שופ' תרו' בע' לחו' ביום הכי' שאין ת"ל בחודש
השבי' מה ת"ל בחו' הרי תרועת שביעי כזו מה זו פשוטה [לפניה]
(ופשוטה לפניה) ופשו' לאח' אף תרו' ראש השנה פשו' לפ' ופ' לאח'

י' מנ' ליתן את האמור ביובל בראש השנה ואת האמור [בראש]
השנה ביובל ת"ל בחודש השביעי בחו' השביל לגזירה שוה י"א
מנ' שהן שלוש של שלוש שלוש ת"ל והע' שופ' תרו' זכ' תרוע'
יום תרו' יה' לכם מלמד שהן שלש של של' י"ב כיצד סדר
תקיעות תוקע ומריע ותוקע שלש תקיעות שהן תשע
שיעור תקי' כדי תרועה שיעור תרו' כדי שלשה שב' שיעור
שופר שיהא תוקע בו כדי שיאחזנו ויוצא לכן ולכן פ'
מק' קו' כי יום כיפ' ועיניתם את נפשו' כי כיפ' וכל מל' לא תעשו
שיכול אין לי יום הכיפ' מכפר אלא אם כן עשאו מק' ק' ונתענה בו
ולא עשה בו מלאכה מנ' אע"פ שלא עשאו מק' ק' ולא נתענה בו
ועשה מלאכה יום הכיפ' מכפר ת"ל כי יום כיפ' הוא שיכול אין לי
יום הכיפ' מכפר אלא עם הקרבן ועם השעיר מנ' אע"פ שאין קד'
ואין שעיר יום הכיפ' מכ' ת"ל כי יום כיפ' הוא יכול יכפר על השבים

36ב

ועל שאינן שבים ודין הוא חטא' ואשם מכפ' ויום הכיפ' מכפר
מה חט' וא' אינן מכפ' אלא על השבים אף יום הכיפ' לא יכפר אלא
על השבים ב' לא אם אמרת בחט' ובאשם שאינן מכפרין
על הזדון כשגגה תאמר ביום הכיפ' שהוא מכפר על הזדון
כשג' הואיל והוא מכפר על הזדון כשג' יכפר על השבים ועל
שאינן שבים ת"ל אך הא אינו מכפר אלא על השבים ג' וכל
מלאכה לא תע' בע' ה' הז' הרי זו אזהרה למלאכה כי כל הנפש
אשר לא תעו' בע' ה' ה' ונכר' הרי זה עונש עינוי וכל הנפש
א' תע' מל' בע' ה' ה' והאבדתי הרי זו עונש מלאכה והאבדתי מה
ת"ל לפי שנ' שהוא [או'] כרת בכל מקום ואיני יודע מה (ת"ל לפני שנ')
הוא כשהוא או' והאבדתי לימד על הכרת שאינן אובדן ד'

מנ' שיום הכיפ' אסור באכילה בשתיה ברחיצה בסיכה [בנעילת]
הסנדל בתשמיש המיטה ת"ל שבתון שבות יכול תהא שבת
בראשית אסורה בכולם ת"ל הוא הוא אסור בכולם אין שבת
ברא' אסורה בכולם ה' ועיניתם את נפשו' בתש' יכול יתחיל ויתענה
מתשעה ת"ל בערב או בערב יכול משתחשך ת"ל ועיניתם
את נפ' בתש' הא כיצד מתחיל ומתענה מיבעוד יום שכן [מצינו]
מוסיפין מחול על קודש ו' אין לי אלא מלפניו מלאחריו מנ'
מערב עד ערב אין לא אלא יום הכי' שבת בראשית מנ' ת"ל
[תש]בתו ימים טוב' מנ' ת"ל שבתכם הא כל שביתה שאת שובת
[את]

א37

פ' והיתה לכם לא לאחירים חוקת עולם לבית העולמים
בחדש השבי' יכול כולו ת"ל בעשור לחדש תע' את נפ' יכול
ישב לו בחמה ובצינה כדי שיצטער ת"ל כל מלאכה לא תע'
מלאכה אסרתי לך במקום אחר ועינוי אסרתי לך במקום אחר
מה מלאכה אסרתי לך במקום אחר מלאכה חייבין עליה כרת
אף עינוי אסרתי לך במקום אחר עינוי שחייבין עליו כרת ואלו
הן הפיגולין והנותרין ב' מנ' לר' את הטבלין ת"ל תענו את נפש'
ריבה ארבה את הטבלין שהן במיתה ולא ארבה את הנבילות
שאינן במיתה ת"ל תענו את נפשות' ריבה ארבה את הנבילות
שהן בלא תעשה ולא ארבה את החולין שאינן בלא תעשה ת"ל
תע' א' הנ' ריבה ארבה את החולין שאינן בעמוד אוכל ולא [ארבה]
תרומה ומעשר שני שהן בעמוד אוכל ת"ל תע' את נפ' ריבה
ג' ארבה תרומה ומעשר שני שאינן בבל תותיר ולא ארבה
את הקדשין שהן בבל תותיר ת"ל תענו את נפ' שהוא אב (הטומ')

בית נפש ואי זו זו אכילה ושתייה ד' משם ר' ישמעאל אמרו
נא' כן תע' את נפ' ונא' להלן ויענך וירעיבך מה עינוי שנ' להלן
עינוי רעבון אף עינוי שנ' כן עינוי רעבון ה' וכל מלאכה לא
לא תעשו יכול לא יקניב את הירק ולא יציע את המיטות ולא ידית!
את הכוסות ודין הוא נא' כן מלאכה ונא' מלאכה במלאכת [המשכן]
מה מלאכה אמורה במשכן מלאכה שיש עימה חשיבה אף

ב37

מלאכה אמורה כן מלאכה שיש עימה חשיבה ו' או מה מלאכה
אמורה? במלאכת המשכן? מלאכה גמורה אף אין לי אלא מלאכה
גמורה שלא יכתוב את כל הספר שלא יארוג את כל הבגד שלא
יעשה את כל הנפה מנ' שלא יכתוב שתי אות[י]ות שלא יארוג שני
חוטין שלא יעשה שני בתים בנפה ובכברה ת"ל מלאכה וכל
מלאכה לא תעשו אין לי אלא מלאכת רשות מלאכת מתנה מנ'
שלא יכתוב שתי אותות בספרים ובתפלין ובמזוזות שלא [יארוג]
שני חוטין במכנסים ובפרכת ת"ל מלאכה וכל מלאכה ריבה ז'
אין לי אלא מלאכה שחייבין עליה כרת מלאכה שאין חייבין [עליה]
כרת מנ' שלא יכתוב אות אחת שלא יארוג חוט אחד שלא
יעשה בית אחד בנפה ובכברה ת"ל מלאכה וכל מל' ריבה ח'
אין לי אלא מלאכת רשות מלאכת מצוה מנ' שלא יכתוב אות
אחת בספרים ובתפלים ובמזוזות שלא יארוג חוט אחד [במכנסים]
ובפרוכת ת"ל מל' וכל מל' רי' ט' אין לי אלא מלאכה שחייבין
על מינה כרת מל' שחייבין על מינה כרת מנ' שלא יעלה באילן
שלא ירכוב על גבי בהמה שלא ישוט על פני המים לא יספק
לא יטפיח לא ירקיד ת"ל שבתון שבת אין לי אלא שביתת רשות
שביתת מצוה מנ' ת"ל לא יקדיש לא יעריך לא יחרים לא יגבה

לא יתרום לא יעשר לא יקדיש לא יגריש לא ימאן לא יחלוץ
לא ייבם ולא יפדה נטע רבעי ומעשר שני ת"ל שבתון שבת [אזרח]

א38

<...> בערוהו מה אנו אוכלי <...>

<...>

ברבי' בשלי' בשניה מפיקה משנה לחברתה <...>

ועשת התבואה לשלש השנים לשישית ול <...>

שביעית ח' ד"א לשלש השנים לשביעית וליובל <...>

יובל וזרעתם את? השמינית זו שמינית שאחר? <...>

כשהוא אומר שנה זו תשיעית שאחר היובל שאחר <...>

ט' ואכלתם מן התבואה ישן לא סלמנטון עד <...>

זו תשיעית שאחר השמינית שאחר השמיטה כשהוא

או' שנה זו עשירית שאחר התשיעית שאחר היובל שא[חר]

השמיטה י' עד בוא תבו' תא' ישן שהיא אחת עשרה לזית

והארץ לא תימכר לצמיתות חלוטנית כי לך הארץ אל תירע

עיניך בה כי גרים ותושבים אתם אל תעשו עצמכם עיקר וכן

הוא או' כי גרים אנחנו לפניך ותושבים ככל אבותינו וכן דויד

או' כי גר אנכי עימך תושב ככל אבותי אתם עימדי דיו [לעבד]

שיהא כרבו כשתביא הרי הוא שלכם י"א גאולה תיתנו לארץ

יכול בעבדים ובשטרות ובמטלטלים ת"ל ארץ אחוזה לארץ

אם כן למה נא' בכל גאולה תיתנו לר' בתים ועבד() עברי פ'

מנ' שאין אדם רשאי למכור את שדיהו ולהניח פונדתו לקח לו

בהמה ולקח לו כלים אלא אם כן העני ת"ל כי עמך אחיך ומכר הא

אינו מוכר אלא אם כן העני ב' יכול יצא

<...> ת"ל מאחוזתו לא כל <...>

<...> ?לגבוה שאין? <...> ?להחרים? <...>

<...>מה וכמה יהיה אדם חייב להיות חס על נכסיו ג'

<...>קר?ו?ב אליו מלמד שהקרב קודם וגואל את ממכר

<...> ואת הנותן מתנה ד' ואיש כי לא יהיה לו גואל וכי יש

<...> ?ביש' שאין לו גואל אם כן למה נא' גואל? שהוא יכול לגאול

<...> ומצא יד עצמו ומצא שלא ימכור ברחוק ויגאל

<...> ברע ויגאל ביפה לא ילוה ויגאל כדי גאולתו ולא יגאל חציים

ה' וחשב את שני שנים הוא מחשב אינו מחשב חדשים ומנ'

אם רצה לעשות חדשים שנה יעשה ת"ל וחישוב והושיב את

העודף לאשר מכר לו ו' מנ' אתה או' מכרה לראשון במנה

ומכר הראשון לשני במאתים מנ' שאינו מתחשב אלא עם

הראשון ת"ל לאשר מכר לו מכרה לראשון במתיים ומכר

הראשון לשיני במנה מנ' שאינו מתחשב אלא עם האחרון

ת"ל לאיש אשר בתוכה עד כן דב' ר' ז' ר' דוסתא בן יהו'

או' מכרה לו במנה מימנה הישביחה והרי היא יפה מאתים

מנ' שאינו מתחשב אלא מימנה ת"ל והעודף מה שנשתייר

בי?די?ו מכרה לו מימתיים מימתיים סכפה ואינה יפה אלא [מימנה]

ומנ' שאינו מחשב מימנה ת"ל והעודף מה שנשתיר בקרקע

ח' ושב לאחוזתו בבעל אחוזה דיברתי לא דיברתי במוכר

למוכר אם לא מצאה ידו מה ת"ל מנ' אתה או אם אינו ענין

<...>

<...> עושין שדה מגרש ולא מגרש שדה מגרש

עיר ולא עיר מגרש כדי שלא יחריב את ערי ישראל ת"ל ושדה
מגרש עריהם לא ימכר מכר גזבר או לא ימכור ממוכר [עולם]
ת"ל כי אחוז' עו' היא להם הא מה אני מקים לא ימכר מכר
גזבר כי אחוז' עו' ה' להגיד מגרם פ' וכי ימוך אחיך
ומטה ידו עו' אל תניחנו שיהוא הא למה זה דומה למשוי שעל
גבי החמור והוא במקומו אחד תופס בו ומעמידו נפל לארץ
חמשה אינן מעמידין אותו ב' מנ' אם החזקת בו אפילו
ארבעה וחמשה פעמים חוזר והחזקת ת"ל והחזק יכול
אפילו את מפטירו לתרבות רעה ת"ל עימך ג' גר זה גר
צדק תושב זה גר אוכל נבילות ת"ל וחי אחיך עי' חייך
[קו] דמין <...> תיקח מיאיתו נשך ותר' מימנו אין אתה
לוקח נעשה לו אתה ערב איזה הוא נשך ואיזה הוא תר'
נשך זה המלוה סלע בחמישה וסאתים בשלש מפני שהוא
נושך ואיזה הוא תרביית המרבה בפירות כיצד לקח [ממנו]
בדינר זהב לכור וכן השער ועמדו חיטים בשלשים
דינר אמר לו תן לי חיטי' שאני מוכרן ולוקח אני לי בהם
יין ואמר הרי חיטך עשויות עלי בשלשים דינר והרי לך
אצלו בהם יין ויין אין לו ואים יש לו חייב ליתן לו ה' וחי

ב39

<...>

<...>

יכול אף זה כן ת"ל גאולה תה' לו מיד אחר שנתנה לו? בכוח היפה?
שבבתי ערי חומה ובכוח היפה שבשדות יכול? לא? <...>
ת"ל וכיובל יוצא וערי הלויים בתי ערי אחוז' מה ת"ל לפי ש<...>
גאולת עולם תה' ללויים יכול בעבדים ובשטרות? ובמטלטל? לים

ת"ל וערי הלויים בתי ערי אחוז' גאו' עו' תה' ללויים מה ת"ל לפי שנ' שנים תקנה מאת עמי' יכול אף בלויים? כן? ת"ל גאולת עו' וג' בתוך בני יש' שנ' אם לא יגאל את השדה ואם <...> מן הלויים מה ת"ל שיכול לוי מישר' <...> רע כוח ישר' בשלו אבל לוי גואל מן הלויים לא כל הלויים פרט לבן לוי נתין ולבן לוי ממזר יצא ממכר? ד? יכול בעבד' ובשט' ובמטלטלים ת"ל בית ועיר אחוזה אם כן למ' <...> יוצא ביובל אין הקדישו יוצא ביובל אלא בפודיין ה' כי בתי <...> אחוז' הוא לו וג' מה ת"ל מנ' אתה או' ישר' שירש אבי אמו לוי יכול יגאל כסדר הזה ת"ל ואשר יגאל מן הלויים ואשר יגאל מן הלויים יכול לוי שירש את אבי אימו ישר' יגאל כסדר הזה ת"ל כי בתי ערי הלויים היא בתי ערי אחוז' עד שיהא לוי בערי הלויים דב' ר' וחכ' או' אין דברים אמורים אלא בערי הלויים שנ' כי בתי ערי הל' ה' אחו' וג' להגיד? מגרם? מנ' אין עושין שדות